

השיב לז רבינו:
”מי שיביט יראה
גם היום ניסי
שמים! בהחלט
אפשר לראות!”

מרן הגראי”ל שטיינמן זצ”ל,
על אמונה וניסים

לקראת שבועת מלכתא

פנינים לפרשת מקץ תשפ"ד | גליון מס' 409 | תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה' | לקבלת הגליון למייל: dirshu@dirshu.co.il

הייתי מרצה בסמינרים רבים על יחסי אנוש ועל שלום בית, אני נראה כאדם מימי הביניים, עם זקן גדול ופאות. כשבאתי לסמינר והתחלתי להרצות לפני אנשים חילוניים על הנושאים הללו, הם הביטו בי בתהייה. "כנראה, טעינו בכתובת" - הם אמרו לעצמם -נו, באמת..."

הגה"צ רבי אריה שכטר זצ"ל על תורת חיים

הטובים ביותר, הן לחברה ככלל, והן לבני האדם הנכללים בחברה זו, כפרטים. אילו חוקים היינו מחוקקים?
כל אחד מהמשתתפים הצייע חוקים, שנראו לו חשובים וחיוניים לקיומה של חברה מתוקנת. רשמנו על הלוח את כל הצעות החוק שהושמעו. כאשר כל ההצעות היו ערוכות ומסודרות לפנינו, ניסינו לבדוק, האם יהיה אפשר - במשך מאתיים או שלוש מאות שנה - לתת לחוקים פרשנויות וכיוונים שלא היו בכונה המקורית של המחוקק. ומה העלינו? - כל חוק וחוק שהוצע על ידי המשתתפים החכמים שלנו, היה ניתן לפרשנות ולעיוות עד כדי שינוי הכונה מן

שמש של ימי החנוכה מעיד על מהותם שהרי "חנוכה" הוא מלשון חינוך.
הקב"ה "מחנך" אותנו על ידי התורה, שהיא תורת חיים. הקב"ה מצוה עלינו ציוויים רבים שהם מצוות וחוקים, אבל הם גם דרך חיים והדרכה לאורח החיים המושלם ביותר, כגון: "לא תקום ולא תטור", "לא תשנא את אחיך בלבבך" ועוד.
כשעולים לתורה מברכים שתי ברכות - לפני הקריאה ולאחריה נוסח הברכה שלאחר הקריאה הוא: "אשר נתן לנו תורת אמת וחי עולם נטע בתוכנו".
הקשה המשגיח רבי דן סגל שליט"א: אם זו תורה, זו אמת! וכי יש תורת ה' שאינה אמת?! לשם מה צריך אפוא לומר שהקדוש ברוך הוא נתן לנו "תורת אמת"?
הוא ביאר: טבע העולם, שדברים רבים משתנים בו במשך הזמן. העולם הוא דינמי. אך התורה לעולם אינה משתנה, ולא תשנה אף פעם. זהו אחד מג' עיקרים - "שזאת התורה לא תהא מוחלפת, ולא תהא תורה אחרת מאת הבורא יתברך שמו".
התורה היא "תורת אמת", ולעולם אי אפשר לשנות אותה. היא נצחית!
יש דבר מעניין לספר על זה:
בסמינרים הראשונים שערכנו לחוזרים בתשובה פוטנציאלים, היו רק אקדמאים. היינו מעבירים יום שלם בהוכחה שהתורה היא אמת. ישבנו אתם, וחשבנו ביחד: נתאר לעצמנו שאנו רוצים ליצור חברה חדשה ואיכותית, ואנחנו מבקשים לחוקק את החוקים

הקצה אל הקצה. זה היה חלקו הראשון של השיח.

כל החוקים שהם הציעו - שעליהם המליצו כחוקים חשובים והוגנים - כבר נמצאים בתורה

הייתי מרצה בסמינרים רבים על יחסי אנוש ועל שלום בית, כפי שאתם אולי ידועים, אני נראה כאדם מהעבר, מימי הביניים, עם זקן גדול ופאות. כשבאתי לסמינר והתחלתי להרצות לפני אנשים חילוניים על הנושאים הללו, הם הביטו בי בתהייה. "כנראה, טעינו בכתובת" - הם אמרו לעצמם - "טיפוס כזה ירצה בפנינו על תקשורת בין-אישית ועל יחסי אנוש! נו, באמת...".

אך לא עברו יותר מחמש דקות וכל המחיצות נפלו. הם נשאבו אל התוכן, הדעות הקדומות והסטיגמות נעלמו. אחד הגורמים שאפשרו לאנשים חילוניים להפתח, ולאחר מכן לחזור בתשובה, היה ההבנה שהם חיו בטעות. הם לא הכירו באמת את היהדות ואת היהודים שומרי התורה והמצוות

החינוך שהתורה מחנכת אותנו הוא חוקי חיים.

"החינוך" של הרחוב הוא חוסר-חינוך, ואנחנו רואים לנגד עינינו את התוצאות. אין לאנשים מטרה אמיתית בחיים, אין שמחה אמיתית, ממילא יותרו יותר אנשים מתמכרים לדברים שונים - סמים, אלכוהול וכדומה. גם התמכרות לטכנולוגיה, שהולכת ומחמירה ככל שהטכנולוגיה מתפתחת, היא חלק מאותו אובדן שליטה עצמית. כשאדם מתמכר לגורמים שונים הוא מאבד את הבחירה, ואז הוא הופך להיות כבהמה, שהרי ההבדל בין אדם לבהמה נעוץ בכוח הבחירה.

הגויים רוצים שנלך בדרכיהם ונהיה כמותם. כבר הצהיר על כך המן הרשע באמרו: "ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים בכל מדינות מלכותך... ואת דתי המלך אינם עושים ולמלך אין שוה להניחם" (אסתר ג, ח). הגויים שהוליכו את ישראל לגלות, ופזרו אותם במדינות שונות, עשו זאת כדי להחליש את רוחם של היהודים ולהרחיקם מיהדותם. אבל הם שכחו דבר אחד - את הסנהדרין, את "החרש ומסגר". הגויים אל הבינו ולא הכירו את העצמה של החרש והמסגר. מאחר שהסנהדרין נותרה לפליטה, נוצק כח בעם ישראל, ולא התבללו ולא נטמעו בין העמים.

בתקופתו של מרדכי ארגנו הגויים שמונים ומאת יום של משתה, כדי להכניס את היהודים למעגל החברתי שלהם, להרגיל את עם ישראל ל'סטייל' הגויי. הם ארגנו שבעת ימי משתה עם הפרדה למהדרין, גברים בנפרד ונשים בנפרד. המזון שהוגש שם היה בהכשרים המהודרים ביותר, העיקר לסחוף את עם ישראל ל"תרבות" שלהם.

בחלק השני הראינו להם שכל החוקים שהם הציעו - שעליהם המליצו כחוקים חשובים והוגנים, והכרחיים לחברה מתוקנת - כבר נמצאים בתורה. ואז ביקשנו מהם לנסות להצמיד לחוקי התורה פרשנויות שונות, שלא על פי "כוונת המחוקק". הם הפכו את העולם, אימצו בכל הכוח את הראשים האקדמיים שלהם, ולא הצליחו. אי אפשר להחליף פרשנויות, התורה היא נצחית.

נקח דוגמא: על פי חוקי התורה, המרחק בין בית לבית צריכים להיות לפחות ד' אמות, שהם כשני מטר וארבעים ס"מ. באו כמה בורים ועמי הארצות, וטענו שחוק כזה הוא לא רלוונטי היום, וכביכול אין הלכה זו מתאימה לזמן שלנו.

כמובן, אין זה נכון כלל. התורה מתאימה לכל זמן ולכל תקופה. יתרה מזו, התורה הייתה הבסיס לבריאת העולם כולו, שהרי הקב"ה "אסתכל באוריתא וברא עלמא". העולם מותאם לתורה, ולא התורה לעולם.

ומהי ההתאמה בנושא של מרחק בין שכנים?

כל אדם שקונה בית, קונה על דעת שהקניה תהיה לפי החוקים הנהוגים ועל פי הכללים של העיריה. אצל כולם מוסכם שהכל כמנהג המדינה. אם כן, הרי זה כאילו מופיע בחוזה סעיף הקובע, שהכל יהיה לפי הכללים הנהוגים כיום. כך נפתרו הבעיות.

כשהייתי ילד, היו אנשים רגילים לומר

כשהייתי ילד, היו אנשים רגילים לומר, שאם החרדים יצטרכו להקים מדינה, הם לא יוכלו לעשות זאת. ולמה? - כי אסור לחלל שבת. שטויות והבלים! התורה נותנת לנו הוראות איך לנהוג בכל מצב. אם יש ח"ו מצב של פיקוח נפש, מחללי שבת, ואין בכך עוון כלל. אם לא מדובר במצב של פיקוח נפש, אפשר להסתדר מצוין גם בלי חילול שבת.

נראה לי, שכיום אף אחד כבר לא טוען את הטענה הזאת, שהיתה בעצם רק סוג של סטיגמה, שמטרתה להשמיץ את החרדים ולהקטין את דמותם. זה מה שמכרו באותן שנים בקיבוצים, על מהותו של היהודי החרדי, אבל לאחר שהכירו חרדים מקורב, הבינו

המשך בעמוד 5

גליון 'לקראת שבת' יו"ל בחסות
'אמונה וחסד' דפוס וכריכתה בע"מ 02-6715501

זיכוי הרבים בהפצת גליון זה
לע"נ הרה"ח בנימין ב"ר דוד צבי רוזנטל זצ"ל
נלב"ע ר"ח אב תשע"ו

תמיד יש עוד איזה חידוש נפלא שעלה לו, ושמוש עומד על קצה הלשון והוא מרגיש של 'חייב' לומר אותו, אבל במקום שאמרו לקצר אי אתה רשאי להאריך

הגאון רבי חיים שמרלר שליט"א, רב בית המדרש 'היכל צבי' חסידי צאנז בירושלים, ונשיא ארגון 'הגפן', עם עצות למגידי השיעורים ולכל מי שלומד גמרא, איך משיגים את 'מתיקות התורה'

כי יר מצוה ותורה אור (משלי ו כג)

אחד מגדולי מרביצי התורה בדורנו, ששיעוריו המוקלטים על הש"ס כולו, ובשאר מקצועות התורה, כבר הפכו לשם דבר לפני שנים רבות ומומשיכים להיות מבוקשים ומואזנים מאוד לאורך שנים, הוא הגאון רבי חיים שמרלר שליט"א, רב בית המדרש 'היכל צבי' חסידי צאנז בירושלים, ונשיא ארגון 'הגפן', הפועל לסייע למעוכבי שידוך למצוא את זיווגם ההגון.

במסגרת פרויקט 'מתיקות התורה', פנינו אל הגר"ח שמרלר שליט"א, וביקשנו ממנו לענות על שתי שאלות העוסקות בנושא זה של 'גישמאק בלימוד'. והרי הדברים לפניכם.

• **האם יש לכם המלצה טובה למגידי שיעורים, כיצד יוכלו לשדרג את השיעור שלהם ולהאחיב את הנלמד על המשתתפים בשיעור?**

"ידוע מאמר הרב מבריסק זצ"ל, שאמר ש"כשחסר בהבנה, חסר בהסברה", ולכן, ככל שמגיד השיעור יהיה יותר בקי בבהירות מלאה בתוכן השיעור שהוא עומד למסור, כך השיעור יהיה יותר נעים באוזני השומעים, ויערב להם יותר, כי הסברה מצוינת, תורמת להאזנה מצוינת, והניסיון מוכיח בבידור שהשיטה הזאת היא השיטה הטובה ביותר.

כמוכן שכדאי מאוד לתת גם הקדמה קצרה וקולעת לפני לימוד הגמ', כדי שהלימוד יהיה בהיר וברור, וזה מוסיף הרבה מאוד טעם ותענוג, ללימוד.

אבל כל מגיד שיעור שרוצה להצליח חייב ללמוד ולנסע לעצמו את 'חכמת הקיצור', וזאת מלאכה לא קלה כי הרי מי שרוצה להרביץ תורה רוצה להשפיע עוד ועוד, ותמיד יש עוד איזו הברקה או חידוד או אפילו איזה חידוש נפלא שעלה לו, ושמוש עומד על קצה הלשון והוא מרגיש שהוא 'חייב' לומר אותו, אבל האריכות לוקחת את הנעימות, ובמקום שאמרו לקצר אי אתה רשאי להאריך".

• **השאלה השניה שלנו: אברך, בחור ישיבה, בעל הבית, שרוצה ללמוד עכשיו דף גמרא, ומבקש מאתנו עצה, איך הוא יוכל להרגיש לפחות משהו מהמתיקות שבדף הגמרא...**

"הכלל הראשון כדי להשיג מתיקות והנאה בתורה, זה ללמוד במקום שלבו חפץ. יש מי שדווקא סוגיות בנויקין מועניינות אותו במיוחד, ויש מי שיאהב ללמוד דווקא מסכתות מסדר מועד. יש אנשים

שמוצאים תענוג מיוחד דווקא בלימוד הלכה, ואחרים יכולים להעמיק במשך שעות בלימוד חומש עם רש"י ומפרשי התורה הנוספים.

כמוכן צריכים ללמוד הכל, אבל הרי צריכים להתחיל מאיפשהו, ועדיף להתחיל מהמקום שלבו חפץ, ובהמשך יבוא הגישמאק גם ללימודים אחרים.

כשמדובר בבחור שלומד בישיבה, צריכים לעשות זאת כמוכן בחכמה ובדעת, בתיאום ובשיתוף עם המשגיח או ראש הישיבה וכדו', ולא להתעלם לחלוטין מסדרי הישיבה שזה דבר שיגורר בעיות רבות אחרות. אבל הניסיון מראה שבמקרים רבים הבעיה היותר גדולה זה החשש מהחברים, מה יאמרו ומה יגידו עלי אם יראו שאני לומד משניות, ועל כגון זה אמרו חז"ל 'לא הביישן למד'!

עצה נוספת וחשובה כמעט באותה מידה, לייצר לעצמו יעדים, למשל, אני רוצה ללמוד את כל ההלכות של מלאכת מבשל, להתחיל ולסיים, זה נתן הרגשה מאוד טובה שהשגתי את מה שהתייגעת. שכשהלימוד אינו בנוי לפי הספקים, קשה להרגיש סיפוק, כל יום לומדים כמה שמשפיקים ולמחרת מומשיכים עוד, אין פה אתגר ואין הרגשה של הישג. אבל אם אני מחליט לסיים מסכת, או ללמוד סימן בשו"ע עם כל הנושאי כלים, או להשלים את כל המשניות של סדר זרעים, זה הישג, ועם כל מסכת נוספת שסיימתי אני מתקרב יותר ליעד ויש לי הנאה גדולה מזה".

השיב לו רבינו: "מי שיביט יראה גם היום ניסי שמים! בהחלט אפשר לראות!" השואל לא הרפה, וביקש דוגמא שדרכה יוכל גם הוא להכיר ניסים של ממש, "זה שאדם מחתן את בתו, זה נס ממש!", השיב רבינו בהתרגשות

מרב הגרא"ל שטיינמן זצ"ל, על אמונה וניסים

וַיִּלְבַּשׁ אֹתוֹ בְּגָדֵי שֵׁשׁ (מא מב)

סח רבינו: "הגרא"מ שך זצ"ל שאל את הרב מבריסק זצ"ל מדוע יש מצוות אמונה, שהרי האמונה כל כך פשוטה! והתשובה לשאלתו היא, רואים כל כך הרבה אפיקורסים - גם רופאים ומדענים - אם כן מוכרח כי כך טבעו של עולם, שגם בעניין פשוט וברור כל כך, אפשר לעקם את השכל ולא לראות, ולכן יש את מצוות האמונה". והיו שהגדירו את המציאות הזאת, שאנשים יכולים להיות כופרים, כנס הגדול ביותר שעשה הקדוש ברוך הוא. וזהו מגזרת הכתוב בפסוק "ד' אמר לשכן בערפל".

התבונן כאן בגופך ותמצא את הקדוש ברוך הוא

יהודי שומר מצוות הביא עימו לחדרו של רבינו את אחיו - דוקטור לפיזיקה באוניברסיטה מפורסמת בארצות הברית. הדוקטור טען בפני רבינו: "חפשתי את הקדוש ברוך הוא ולא מצאתי...". צחק רבינו: "תחפש בבטןך ותמצא! הקדוש ברוך הוא אינו משהו גשמי שמחפשים אותו במיקרוסקופים שבמעבדה שלך... אין צורך לנדוד למרחקים, התבונן כאן בגופך ותמצא את הקדוש ברוך הוא. הבריאה מעידה על הבורא; הבגד מעיד על אורגו".

כל השאלות הן שטויות!

מספרים מפי השמועה, כי פעם נכנס אדם לרבינו ושטח בפניו שאלות באמונה. אמר לו רבינו: "עליך לדעת כי כל השאלות הן שטויות! כל הקושיות בטלות ומבוטלות מול הקושיה האחת: 'וכי יש בירה בלא בעל בירה?!', זו השאלה הגדולה ביותר!". עוד הוסיף להסביר לו: "מדוע מכנים את הכופרים 'כופרים בעיקר'? מפני שהשם יתברך הוא עיקר הכל. בלשון בני אדם כיום מכנים 'פתוח' את מי שירד מעט ברוחניות; וכי זה פתוח?! זה סתום! על האדם להיות פתוח, היינו להכיר באמת. ומה היא האמת? שהכל מהקדוש ברוך הוא, והוא מנהיג את העולם ועושה הכל".

הכל בהשגחה

ליל יום טוב ראשון של סוכות. רבינו פנה אל נכדו ואמר לו בהתפעלות: "הבט בשלהבות הנרות: חלקן מהבהבות וחלקן דולקות יפה. גם זה מההשגחה העליונה - איזו שלהבת תהבהב ואיזו לא!"

"זה שאדם מחתן את בתו, זה נס ממש!"

רבינו ישב בחדרו ועסק בניסי יציאת מצרים. מישהו מהנכנסים שאלו בתמימות: "בשעתו יכלו להרגיש את הקדוש ברוך הוא - כי ראו ענני כבוד, עמוד אש לפני המחנה, בארה של מרים וכן הלאה. אבל היום, איך אוכל להרגיש במוחש את מציאותו?".

השיב לו רבינו: "מי שיביט יראה גם היום ניסי שמים! בהחלט אפשר לראות!"

השואל לא הרפה, וביקש דוגמא שדרכה יוכל גם הוא להכיר ניסים של ממש. "זה שאדם מחתן את בתו, זה נס ממש!", השיב רבינו בהתרגשות. "ראה נא מפלאי חסדיו של הבורא בדורנו!".

בחנוכה היו ניסים גלויים

לדוגמא, בפרשת וישב, לכאורה אם נתבונן במהלך הפרשה נראה שיש דברים שנראים כמיותרים. לשם מה התורה מאריכה בסיפור מהלך העניינים של מכירת יוסף וכל מה שמסביב?

"אלא, התורה באה ללמדנו שכל המאורעות העוברים על האדם - גם אלה שנראים לו בתחילה לרעתו - הכל מסובב מן השמים להביא לו בסוף את הגאולה, כמו שרואים בפרשה אצל יוסף הצדיק, שכל שלב בפני עצמו נראה כרעה עבורו, וכאילו אין קשר בין מאורע

למאורע, אך בסוף כל הקצוות נקשרים ומתברר שהכל היה לטובתו, שיהיה מלך ויגאל גם את בני משפחתו".

"כדבר הזה מצינו גם במגילת אסתר: כבר אמר הגר"א שבסיפור המגילה נראה כי אין קשר בין מאורע למאורע, אבל כשקוראים את הכל כתוב לפי הסדר, רואים שהכל מכוון מלמעלה להביא בסופו של דבר לישועה. וזו בעצם הסיבה שבחנכה אין מגילה ואילו בפורים יש מגילה: בחנוכה היו ניסים גלויים, שכל אחד הבחין בהם והבין שהם ניסים, ואילו בפורים הניסים היו בהסתר, והיה צורך במגילה שתגולל את מהלך העניינים לפי סדר כדי שנתבונן ונכיר בניסים שנעשו".

"את אותו הדבר אפשר לראות גם בימינו: הנה החזון איש יב ולמד בוילנא בשקט ובשלוה, ולפתע החליט יום אחד לעלות לארץ, ללא כל סיבה נראית לעין, ולא הועילו כל הנסיונות להניאו מרצונו זה. בסופו של דבר החזון איש חיזק את כל הישוב החדש, ודאג להחזיר בציבור את קיום המצוות התלויות בארץ. הכל בזכותו. היום אנו יודעים איזה חסד עשה עימנו הקדוש ברוך הוא בעלייתו של החזון איש לארץ".

המשך מעמוד 2 | הגה"צ רבי אריה שכתר זצ"ל

מתתיהו בן יוחנן כהן גדול חשמונאי ובניו, כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל". מה רצו הרשעים? - "להשכיחם ונתרץ ולהעבירם מחוקי רצונך". הם רצו "להעביר" כבדרך אגב. קודם הם יגרמו לנו לרצות לחיות מסטייל שלהם הנהגות מהנהגות שלהם ולדבוק באותה "איכות חיים" מזויפת שלהם, ואז הם יעבירו אותנו מעל "חוקי רצונך".

כאז גם היום. בכל דור עומדים עלינו לכלותנו, על ידי נסיונות בלתי פוסקים להחזיר לתוכנו את הגישה של הגויים לכל ארחות החיים. ישנו איסור מיוחד של "ובחוקותיהם לא תלכו" (ויקרא יח ג), והקדוש ברוך הוא ציוה עלינו לגבי הכנענים: "לא תחיה כל נשמה" (דברים כ טז), כדי שלא נלמד ממעשיהם. בכמה וכמה מקומות בתורה מובאת האזהרה, שאם לא יסלקו ישראל את הכנענים מהארץ, הם ילמדו ממעשיהם הרעים ח"ו, ויבא עליהם חורבן.

אנחנו אומרים בהבדלה: "המבדיל בין קדש לחול... בין ישראל לעמים". כפי שהקודש מובדל מן החול, כך עם ישראל צריכים להיות מובדלים מן העמים. וכדי להיות מובדלים, עלינו לדעת ולהבין בבחינת מה קודש ומה חול. ישנן תקופות שבהן העמים מתנהגים כאילו הם בני אדם, אבל צריך לדעת תמיד מי הם העמים ומהי מטרתם, כדי לדעת להזהר מהם.

שאלתי פעם את מורי ורבי הגאון רבי חיים גריינמן זצ"ל

שאלתי פעם את מורי ורבי הגאון רבי חיים גריינמן זצ"ל: "איך אני יכול להוכיח בקצרה לאדם חילוני, שיש בורא עולם ושהתורה אמת?". ענה לי הרב גריינמן, "תאמר לו, שאנחנו מהווים אחוז אפסי

"אותו דבר היה עם המהרי"ל דיסקין זצ"ל, שהיה רבה של בריסק. משמים גלגלו שסכום כסף שהופקד בידו נגנב, וחשדו בו שידו במעל וכך הוצרך לברוח, והגיע לארץ מבלי שידע מה יהיה ואם תהיה לו משרה כלשהי, ואחר כך ראו שמשמים נשלח לחיזוק הישוב הישן בירושלים".

בשולי הדברים נוסף, כי אותו הדבר ניתן לומר על רבינו: משמים נתנו בליבו להגר מבריסק לשוויץ, יחד עם ידידו הגאון רבי משה סלובייצ'יק זצ"ל ללא סיבה נראית לעין, שכן באותה תקופה עדיין לא החלו רוחות המלחמה לנשב, ואת חיוב גיוסו לצבא אפשר היה להסדיר במאמץ גם באופנים אחרים. והנה, בסופו של דבר הנשארים בבריסק הוכחדו בשואה הנוראה, ואת רבינו וידידו הותיר הקדוש ברוך הוא כמגדלור לשארית הפליטה. הגאון רבי משה סלובייצ'יק היה בשעתו תל תלפיות ואבן שואבת לכל שרידי יהדות אירופה, ואילו רבינו עלה ארצה, וזכה להפריח את עולם התורה ולהיות לנו לעיניים לאורך ימים טובים.

(רבי אהרן ליב)

מהאנושות, ואף על פי כן כל האנושות עוסקת בנו יומם ולילה". ואני מוסיף, שאילו היתה איזו קבוצה קטנה ושולית, שהיתה עושה כל מיני מעשים משונים - ואפילו שטויות והבלים ממש - מישהו היה מתחשב אליה?! לכל היותר, היו אנשים מגחכים לרגע, ואחר כך פונים לעסקיהם, ושכחים את התופעה המוזרה הזאת. אם כן, מה אכפת לגויים, שאנחנו - שהננו קבוצה קטנטנת - נוהגים במנהגים שונים מהם? למה הם מתנכלים לנו, ומתאמצים כל כך לכלות אותנו מבחינה גשמית ו/או רוחנית?

התשובה היא, שעצם הקיום שלנו הוא הוכחה שדרכם אינה נכונה, ואת ההוכחה הזאת הם רוצים למחוק. הם לא יכולים לסבול את ההוכחה החיה והתמידית, שדרך התורה היא הדרך הנכונה.

ימי החנוכה הם ימי שמחה אצל החילונים, בדיוק כמו אצלנו. יתכן, שאפילו שבמידת מה, ימים אלו הנם הרי גורל עבורם יותר מאשר עבורנו, מאחר ולולא אורות החנוכה היו עלולים ליפול עד התהום.

בתקופתו של "החווה מלובלין" היה מלשין אחד בעיריה, שהיה גורם ליהודים צרות ובעיות רבות, והיה מוסרם לשלטונות. באחד מימי החנוכה הביאו התלמידים לרבי "קויטל" [פתק] ובו רשמו את בקשתם הנרגשת, שהרבי יפעל בכוחותיו להעניש את המלשין בעונש כבד, שלא יוכל עוד להרע לאיש מישראל.

אמר להם הרבי: "כלום יודעים אתם, מה עושה המלשין הזה עכשיו? הוא מרעיש עולמות..."

הלכו התלמידים אל אותו מלשין, ושאלוהו מה עשה באותו יום, בשעה שדיבר הרבי את דברו. הביט בהם המלשין בפליאה ואמר: "מה פרוש? זו היתה שעת ההדלקה, והדלקתי נרות חנוכה".

אפילו הדלקת נרות של אדם שפל, כמו אותו מלשין, פועלת פעולות גדולות בכל העולמות.

(מתוך הספר - אריה שאג, חנוכה)

כדי להימנע מחילול שבת לא עבד כ'שכיר' תחת בעה"ב, אלא כ'עצמאי, כשהוא משמש כ'צבעי' ומכיון שלא למד את המקצוע, ברוב המקרים היו נצבעים קירות הבית - כ"א בצבע שונה, ולתדהמת 'בעלי הבתים' היה עונה, מה... וכי לא שמעתם... שכך היה המאדע (style) האחרונה בפאריז... הללו נתביישו ב'בורותם', שתקו ונתנו שכרו משלם

הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א על הטובות שבדבר ד'

הבחין ר"מ ב'חדר' נטוש - מלא ב'שמאטעס' ושמאנצעס

לקראת נישואי ר' משה, שלח האח סכום נכבד, כדי שר"מ ובני ביתו יקימו מזה איזה השקעה ו'קרן' הנושאת פירות, וכך יתפרנסו בכבוד, אבל, אדהכי והכי לא הושקעו המעות, ומשם נתפרנסו, עד ש'כליא קרנא', והגיינו ר"מ וב"ב למחזור ב'פת לחם' ויזעקו אל אחיהם בצר להם, אנא, ממצוקותינו הצילנו, נכמרו רחמיו של ר"א, הוסיף יגיעה על יגיעתו, אסף שוב סכום נכבד, ושלחם למדינת רומני', תוך שהוא מתנה 'תנאי' שהפעם לא יאכלו את המעות, רק ישקיעו אותם בשום שכל ודעת, בדעה בינה והשכל, למען יעמוד הקרן לאורך ימים ושנים טובות... סבר ר"מ וקיבל ומיד החל לתור אחר 'עסק' מרוויח, ויהי בעלות הבוקר (באחד הימים) כשהוא עובר ברחובה של עיר, הבחין ר"מ ב'חדר' נטוש - מלא ב'שמאטעס' ושמאנצעס (סחבות ושיירי הפצים שאין לבעליהם כל חפץ בהם), ב'מרכז העיר, ובחדותו הבין שאפשר להפוך את החדר ל'פינת יקרת' - חנות נעימה ונוחה לטובת תושבי המקום, משם יכנס רווח נאה ומכובד לבעלי החנות... מיד בא ר"מ בידן ודברים עם בעלי המקום שהסכים על אתר להשכיר את החדר תמורת כמה פרוטות, בזריות הזמין ר"מ

בפרשתו (מג ו), 'למה הרעותם לי להגיד לאיש העוד לכם אח', ובמדרש (בר"ר צא י) אמר הקב"ה 'אני עוסק להמליך את בנו במצרים והוא אומר 'למה הרעותם לי להגיד לאיש העוד לכם אח'. וכתב הרמח"ל (דעת תבונות פ"ה בד"ה ואמנם) וזה בנה אב, שלכל עילוי שרוצה הקב"ה לתת לאדם או לעולם, הנה אין מזדמן לו הטוב אלא מתוך עומק עצה נסתרת, על כן יקרה לו קודם לכן צער. וכענין שאמרו ז"ל (ברכות ה.) 'שלוש מתנות טובות נתן הקב"ה לישראל וכולן לא נתנן אלא על ידי יסורים', עכ"ל. והוא נוגע לדידן, איש איש בנגעו ובמכאובו, דע לך, כי אין בידינו להבין דעת עליון, אבל זאת תדע, ההסתרה והיסורים הינם הקדמה לטובה, 'ומכשירין את האדם לקבל הטובה, והכל נהיה בדבר ה'

איש יהודי צדיק וחסיד היה בעי"ת וויליאמסבורג ושמו הרה"ח רבי משה גאלדהירש זצ"ל, נלב"ע בשיבה טובה הוא ונוות ביתו ביום אחד בר"ח סיון תשנ"ח כשהם מותירים אחריהם דורות ישרים מבורכים, יראים ושלמים לעשות ולמאות בלעה"ר. והרי לפניכם מעשה נורא - בזכותו ניצלו חייהם וחיי הדורות הבאים אחריהם, בעיר 'גורא המורא' נושא רבי משה למזל"ט עב"ג שהייתה יתומה מאב למשפחת ראזנבערג (לערך בשנת תר"צ), אחרי מות אביה רבי אהרן ארי' זצ"ל החליט בנו - אחיה רבי אברהם לכלכל את אמו האלמנה ולהשיא את אחיו ואחיותיו היתומים, לשם כך עזב במסירות נפש את אדמת רומני' והרחיק נדוד לארה"ב שם התייגע ועמל קשה להרוויח מעות לשלחם לרומני' למחיה ולהכנסת כלה לחופתה (באותם השנים הייתה ארה"ב מקום סכנה ברוחניות, ובכל אותו הזמן ששהה ר"א בארה"ב, לא נכנסה אמו הצדקנית לישן במיטה, כמו"כ לא הכניסה אפילו כף אחד של בשר לפיה, והכל לזכות בנה השווה בניכר, ואכן ר"א עמד בצדקותו וחסידותו אף בארץ ניכר, וכדי להימנע מחילול שבת לא עבד כ'שכיר' תחת בעה"ב, אלא כ'עצמאי, כשהוא משמש כ'צבעי' (קאלעכער, painter), ומכיון שלא למד את המקצוע לכן ברוב המקרים היו נצבעים קירות הבית - כ"א בצבע שונה מהקיר הצמוד אליו, ולתדהמת 'בעלי הבתים' היה עונה, מה... וכי לא שמעתם... שכך היה המאדע (מודה, style) האחרונה בפאריז... הללו נתביישו ב'בורותם', שתקו ונתנו שכרו (משלם).

(ויתבאר תיבת 'לפני האיש' כמו שאומר 'קודם'), וממילא בבואכם לפני האיש יתן לו ה' רחמים לרחם עליכם.

ערך אחד התושבים 'שיפוצים' בביתו

שמעתי מ'מגיד מישרים', דורש טוב לעמו, פמ"מ, ה"ה הרה"ג רבי יעקב שיש שליט"א, מעשה ששמע מבעלי המעשה, באחת הערים השוכנות לא הרחק מעי"ת בני ברק ערך אחד התושבים 'שיפוצים' בביתו, הלה בנה והרחיב, וקיים בעצמו 'פרצת ימה וקדמה צפונה ונגבה', וכדינו של הלובל אשר מוליכים אותו 'מעלה מטה ולארבע רוחות', ה'בניה' הפריעה מאד לכל שכניו, אבל הללו מילאו פיהם מים, שתקו ולא העירו לו מאומה. ויהי לתקופת השנה הוכרח אחד השכנים אשר דירתו נמצאת בקומה הגבוהה שבאותו בנין, להרחיב את ביתו, כי נעשה ביתו צר מהכיל את כל בני משפחתו, אלא, שביקש לישב בשלווה, מיד קפץ עליו רוגזו של השכן מלמטה - זה שבנה אך לפני כשנה, הלה לא נתן לו מנוח, יומם ולילה עם טענות ומענות, ולא עוד, אלא שהפסיקו כמה פעמים באמצע הבניה, ה'עליון' שבס"ה בנה על שטחו הפרטי ולא התרחב כאותו הראשון על חשבון שטחי הציבור (ששתקו ולא מיחו בידו), רצה למחות בידו, וכי כך משיבים רעה תחת טובה וכו'... וכי שכחת שאך לפני זמן קצר הרעשת והפרעת לכולנו ולא עצרנו בעדך מאומה... אבל, בכוחות אדירים התאפק, שתק ולא ענהו מאומה.

ויהי בחצי היום, כששהה העליון בביתו צלצל הטלפון שבביתו, ומצדו השני היו הנהלת ישיבה מפורסמת בעי"ת בני ברק, היום והם מחפשים עתה למנות 'מנהל' (גשמי) לשיבתם, ברצונם לברר על טיבו של 'שכן' זה (שכבר יושב בביתו כמחצית השנה כשהוא מחוסר פרנסה) הנודע כ'בר הכי' (חברה'מן גדול), מיד עלה בו רצון להשמיץ ולהכפיש את שמו של שכנו ה'רודף' אותו יומם ולילה ללא כל צדק... אלא ששוב גבר על יצרו, וענה להנהלת הישיבה, עתה עסוק אנכי בביתי ב'טפ' התלויים בי, אבקשם לחזור אלי בעוד כשעה, בכל אותה שעה נערכה מלחמה במוחו ולבו של האיש, בין יצר טוב ליצר הרע, זה טוען, מצד היושר עליך 'להציל' את הישיבה מבר נש זה, ולאידך, הרי שכן זה מחוסר פרנסה זה כמחצית שנה, ומי יודע, אולי לכן הוא רודף אותי... מה גם שבכשרונותיו יש בידו לנהל כראוי את הישיבה... כעבור שעה, פנו אליו שוב מהנהלת הישיבה, פתח הלה את פיו בדברי שבה והמלצות טובות, ובטוב טעם ודעת מנה את מעלותיו של שכנו, ועד כמה טובה וברכה ינחלו כשהלה יהיה 'מנהל' שלהם... ואכן הם בחרו בו כמנהל תמורת שכר נאה. וראה זה פלא. כי גם בני ביתו של ה'מליץ טוב' חיפשו 'עבודה' כשנה שלימה, את 'קורות חייהם' כבר שלחו לכמה וכמה מוסדות, ומכולם נענו כי כרגע אינם צריכים... מה עשה הקב"ה, באותו זמן שהללו גברו על עצמם ועל רגשותיהם, מיד פנו מאחד המוסדות החשובים אל נוות ביתו, קראו אותה ל'ראיון', ועל אתר קיבלה תפקיד חשוב, ומשכורתה שלימה מן השמים - ונמצאו מרוויחים פי כמה וכמה מכל מנת סבלם שסבלו. כי המוותר אינו מפסיד לעולם.

בעלי מלאכה, ורקנו את המוחסן מכל ה'מציאות' שבו, סיידו וכירו את הכתלים, האירו את המקום כראוי וכנכון, ומשקיבל המקום 'פנים חדשות', העמידו 'מדפים' למילוי ה'סחורה' שכבר הזמין ר' משה, אלא שאז קפץ עליו 'בעל הבית' באמרו, לא ידעתי שברשותי 'נכס' יקר וטוב כל כך - באמצע העיר, הייתי רוצה לחזור ב'... ר"מ לא אבד עשתונותי, ובשלוות הנפש ענהו, הרי הכסף (שהשקעת) בא אלי מצד זוגתי, על כך 'איזל ואימליך' בדעתה, כשמוע הרבנית את שאלתו, אמרה לו, **א איז בעהט, געב איהם** (הודי מבקש טובתך תן לו), וכך עשה... (כל ימיו היה ר"מ מספר בהתרגשות, שלא ארכו הימים, ובתוך שבועיים נלב"ע בעל הבית, כך שאם היה מתווכח עמו, היה לבו נוקפו כל ימיו שמה הוא אשם במיתו).

שוב שמע ר' אברהם כי אחותו וגיסו נותרו בשנית כ'בטלנים'

שוב שמע ר' אברהם כי אחותו וגיסו נותרו בשנית כ'בטלנים' ערומים וחסרי כל (לאחר שכל הכסף ירד לטמיון בהשקעתם בשיפוץ המקום), חשב ר"א לעצמו, וכי 'תכלית' הוא שאשלח בשלישית מעות 'נדן' עבורם, שלח לאמר להם, הנה רוצה אני להעמיד אתכם על דרך המלך, אבל זאת עשו, בואו הנה, לארה"ב, וכאן אוכל להעמיד אתכם על דרך טוב בפרנסה טובה, תוך שימת עין על מעשיכם, וכן עשו ר"מ וזוגתו הפליגו באניה בלב ים עד יבשת ארה"ב, שמה הגיעו בשנת תרצ"ט, ואניה זו הייתה ההפלגה האחרונה טרם פרוץ ה'מלחמה', ראה נא והביטה בגדולת הוותונות, הצילה אותם ואת זרעם אחריהם.

הוספה נפלאה הוסיף בנו הרה"ח ר' פייבוש שליט"א, אחרי פטירת ר"מ וזוגתו באותו יום - מה שלא נשמע כמות זה רק בימי ה'מלחמה'... כי מי יודע, שמה ואולי נגזר על ר"מ וב"ב למות יחדיו במלחמה, ובזכות הוותור נוסף להם שישים שנות חיים, עד שנתבקשו יחדיו לשיבה של מעלה בשיבה טובה זקנים ושבעי ימים (כששמעו כ"ק האדמו"ר מבאיאן שליט"א את דבר המעשה, נענה ואמר 'מצוה לפרסם' למען ידעו דור אחרון כי המוותר ידו על העליונה, ורווחים גדולים יהיו מנת חלקו).

וכעין זה כבר מצינו להגה"ק רבי שלמה קלוגר (אמרי שפר בפרשתן) המבאר את הכתוב בפרשתן (מג יד) 'וקל ש-ד-י יתן לכם רחמים לפני האיש', ולכאורה קשה מהו יתן לכם, והיה צ"ל יתן עליכם רחמים וכדומה, שהרי כוננת הדברים שה' יתן בלב האיש שירחם עליהם, ולא שהם ירחמו. אלא ביאורו, בראות יעקב אבינו שבניו זקוקים עתה לרחמי שמים מרובים, כי זה 'האיש' נוהג אתם ביד קשה - שמעון איננו ואף את בנימין עומדים הם לקחת ומי יודע מה יעלה בגורלו, ומה יעלה בגורל כל הבנים הנחשדים כמרגלים... מה עשה, ידע שהקב"ה מתנהג עם בני האדם ב'מידה כנגד מידה', וכן אמרו חז"ל (שבת קנא:): 'כל המרחם על הבריות מרחמים עליו מן השמים', על כן בירכם 'וקל ש-ד-י יתן לכם רחמים' - שיגלגל לפניכם שתרחמו על הבריות, לפני האיש - קודם שתגיעו אל האיש

"בגיל 15 הייתי בא לבית הכנסת, מבקש מהרב רשות, והייתי דורש בפני קהל של מבוגרים.. אני בעצמי לא מבין איך לא פחדתי ולא נרתעתי מאימת הקהל..."

חבר מועצת חכמי התורה וראש ישיבת 'אור החיים', הגאון רבי ראובן אלבו שליט"א, בשיחה מרתקת, ל'לקראת שבת' מלאת הוד ומעוררת השראה, כיצד הכל התחיל, איך נבנתה האימפריה האדירה של ההחזרה בתשובה, ועל העתיד

יעקב א. לוסטיגמן

בשולי שכונת הבוכרים בירושלים מתנוסס לתפארה הקומפלקס הענק של ישיבת 'אור החיים', שבראשה עומד חבר מועצת חכמי התורה הגאון הגדול רבי ראובן אלבו שליט"א, ראש ישיבת 'אור החיים', ומגדולי המחזירים בתשובה בדורנו.

עמדנו שם, בשולי בית המדרש, והבטנו בהתרגשות רבה על המחזה המופלא הזה. "רוב תלמידי החכמים אתה רואה כאן", לחש על אוזני אחד ממלווי, "לא נולדו בבתים של שומרי תורה ומצוות. הם באים מלב ליבה של החברה הישראלית, מרעננה, כפר סבא, תל אביב, ראשון לציון.

"הם קצינים מצטיינים, סטודנטים מבריקים במיטב האוניברסיטאות, עורכי דין עתידיים, כאלו שכבר החלו בלימודי רפואה או מנהל עסקים וכלכלה. יש כאן גם ילדי שמנת, שגדלו בבתים עשירים ומלאים בכל טוב. רק דבר אחד חסר להם: טעם בחיים..."

"ואת הטעם הזה הם מצאו כאן, בבית המדרש השוקק חיים, בין דפי הגמרא המצהיבים. פה הם מצאו את טעם החיים. כאן הם כמו נולדו מחדש".

מי שאינו מכיר, חשב שישיבת 'אור החיים' היא ישיבה אחת מיני רבות לבעלי תשובה. אולי הטובה שבהן, אבל עדיין, ישיבה.

בפועל מדובר בהרבה יותר. 'אור החיים' זאת קהילה אדירה, המונה אלפי בוגרים של הישיבה הפזורים בכל רחבי הארץ. רבים מהם כבר מכהנים בעצמם כרבני קהילות שהקימו מאילת ועד קריית שמונה.

הגאון רבי ראובן אלבו, מנצח על המלאכה. סדר יומו מלא וגדוש במסירת שיעורים, ומענה לשאלות המוגיעות מתלמידיו הרבים. הוא הרוח החיה שסביבה מושתתת הקהילה כולה. האהבה העצומה שהיא מפגינה לתלמידיו, יש בה כדי להמיס לבבות אבן קפואים וחסרי רגש. החיוך שלו יכול להרים תלמיד שרוחו שבורה, ולמלא את כל השבוע הקרוב שלו בשמחה. אחרי כל דרשה של ראש הישיבה, מרגישים התלמידים כאילו ניתנה בהם רוח חדשה, והוא, הרב אלבו שליט"א, מתאמץ בכל כוחותיו לעמוד בקצב ולהרעיף על תלמידיו אהוביו מקסימום אהבה והדרכה במינימום זמן.

לפני כ-3 שנים לקראת ימי החנוכה זכינו להיכנס אל ראש הישיבה שליט"א, ושמענו ממנו דברי חיזוק והדרכה המיועדים לצעירים

מתחזקים המתחילים את דרכם בעולם התשובה, תחום נרחב ועיקרי מאוד בפעילותו של ארגון 'אחינו' - זרוע החיזוק של 'דרשו'.
אנו מביאים שיחה זאת שוב עתה.

בשולי השיחה ההיא, ביקשנו מראש הישיבה שיספר גם לקוראי 'לקראת שבת', כיצד הגיע למקום שהגיע, כשגדול מחזירי התשובה בדורנו, וכיצד זכה להרביץ תורה לאלפים ורבבות בסנייעתא דשמיא על ידי תלמידיו ותלמידי תלמידיו שגם הם כבר הפכו ברבות השנים למרביצי תורה גדולים בעצמם.

• **איך ראש הישיבה הגיע בכלל לנושא הזה של החזרה בתשובה?**
"האמת אולי אסור לי להגיד", משיב לנו ראש הישיבה שליט"א, "אבל הקדוש ברוך הוא ברא אותי בצורה כזו.

"כך אני מרגיש, הכל שלו יתברך. תאמינו שה' ברא אותי כך, זה לא משהו שעבדתי עליו או התאמצתי להצליח בו. אני מילדות, מילדות אני מרגיש ככה. הייתי ניגש לאנשים שלא שמרו תורה ומצוות ואומר להם באהבה, למה? למה אתה לא מתפלל? למה אתה לא נכנס לשיעור תורה? בוא, בוא תשמע דבר תורה. בוא תקרא משהו, תכנס לבית הכנסת בוא..."

"אני לא יודע איך זה יצא לי מהפה דיבורים כאלו. ככה נולדתי,

היתה לי משיכה לעניין הזה של לקרב אנשים, להציע להם להיכנס לשיעור.

"ביגל חמש עשרה, אולי אפילו קודם, כבר הייתי אומר דרשות בבית הכנסת. הייתי בישיבה קטנה, ההורים שלי גרו בטבריה, בשיכון ד'. הייתי מגיע לשבת הביתה, ומבקש מהרב של בית הכנסת לדבר. הוא היה מאשר לי ואני ניגשתי לתיבה, דפקתי עליה שתי דפיקות והתחלתי לדבר ברשות הקהל הקדוש וכו'..."

ניחוח עז של נוסטלגיה מציף את לשכותו של ראש הישיבה שליט"א כשהוא נזכר באותם ימים: "אני שומע שמספרים כל מיני סיפורים איך התחלתי ואיך הגעתי לישיבה וכו'", מספר ראש הישיבה בחיוך, "אבל זה לא נכון. הסיפור האמיתי הוא כזה..."

"מיד כשהגענו ממרוקו לארץ, נכנסתי ללמוד בתלמוד תורה של פועלי אגודת ישראל. הייתי אז כבן 11 וחצי או 12. למדנו חצי יום גמרא והלכה. הלכות שמיטה, הלכות מעשרות, הלכות כלאיים, למדנו מצוות התלויות בארץ.

"מיד לאחר בר המצוה שלי נכנסתי לישיבה, לישיבת 'תפארת ישראל' בחיפה - ישיבה קדושה וטהורה. כשנכנסתי לישיבה למדו הסוגיה של רבי חנינא סגן הכהנים במסכת פסחים, הסוגיה הנלמדת בימים אלו בדף היומי.

"מיד כשהגעתי לקח אותי הרב רפאל שפירא זצ"ל, בן דודו של הרב מברסקי ובנו של רבי איסר שפירא זצ"ל שהיה גאון עולם, מנכדיו של הגאון רבי חיים מוולוז'ין.

"הוא אמר לי מה אתה יודע?... אמרתי לו למדנו גמרא בבא מציעא, למדנו קצת, כמה דפים פה שם בתלמוד התורה של פא". אמר לי הרב שפירא, אתה נכנס לשיעור ב', תלמד אצלי.

"אמרתי לו שאני רק בן 13 ואני לא כל כך יודע ללמוד, אבל הוא אמר 'תכנס לשיעור, אל תדאג...".

"אתם יודעים מה? נהייתי לא רק תלמיד של הרב שפירא, אלא היינו גם בידידות גדולה מאוד. הייתי בן בית אצלו, ממש את כל הנשמה הוא נתן לי, ממש ככה.

"וב'ה' יתברך זיכה אותי וגם הראש ישיבה זצ"ל שהיה חמיו של הרב שפירא, הגאון רבי דב מאיר רובמן זצ"ל, שהיה קדוש עליון, קירב אותי מאוד וזכיתי להיות בן בית גם אצלו, ממש בן בית כאילו הייתי בנו היחיד, על כל המשתמע מכך.

• מדי פעם היה ראש הישיבה חוזר לטבריה, להורים...

"בוודאי, בכל פעם לפני שחזרתי הביתה להורים הייתי נכנס לראש הישיבה ואומר לו, הרב, אם אני אדרוש בבית הכנסת, על מה אני אדרוש? והוא היה עונה לי: אתה תגיד להם ככה, תגיד להם ככה. היה אומר לי מה לדרוש.

"הייתי בא לבית הכנסת, מבקש מהרב רשות, ולאחר מכן דופק בתיבה והייתי דורש בפני קהל של מבוגרים. זה מולד, זאת מתנה משמים, באמת אני לא מבין, אני בעצמי לא מבין איך לא פחדתי ולא נרתעתי מאימת הקהל אימתא דציבורא. הקב"ה הוליד אותי בצורה כזו..."

• כלומר זה לא שהרב החליט, אני רוצה להיות רב או ראש ישיבה, אני רוצה לדרוש בפני קהל...

"לא", משיב הרב אלבו בנחרצות, "לא! לא החלטתי! זה בא באופן טבעי, בלי שהתכוונתי לכך. מה שכן, היה לי כאב גדול מאוד כמה שעשו לעם ישראל. הם ניסו לבנות 'דגם חדש' של יהודי, שעובד בחקלאות ומפתח את הגוף וכדו' חלילה וחס.

"עם ישראל זה לא מה שהם חושבים, מה שהם רוצים לעשות שהדגם של העם היהודי יהיה בצורה כזו של עבדא בהפקרא ניחא ליה, שיעשו כטוב בעיניהם בלי שבת בלי תורה בלי מצוות. זה לא ייתכן, זה לא העם היהודי!!! זה לא העם היהודי, פשוטו כמשמעו!

"העם היהודי זה עם התורה, עם שקשור עם התורה שלו, כמו שאומר רבי סעדיה גאון 'אין אומה זו אומה אלא בתורותיה, תורה שבכתב ותורה שבעל פה'.

"אם אין תורה חס ושלום, הם מנתקים עצמם מהיהדות, ובאמת כל אלה שהתנתקו מהתורה, נאבדו מן העולם, נאבדו מן העולם. מי נשאר? נשאר רק אלו שאחזו בקרנות המזבח בכל נשמתם, ולכן זה מה שאנחנו צריכים לעשות, לאחוז בקרנות המזבח, כל הזמן. 'עם לבן גרתי', אנחנו צריכים להרגיש כך - 'עם לבן גרתי ותרי"ג מצוות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים'. כך אנחנו צריכים לחיות, עלינו לחיות חיים כאלה.

"ברגע שאנו מחדירים את זה לאותם בעלי תשובה, הם טועמים את טעם לימוד התורה והופכים להיות פאר העם היהודי, מאורות גדולים, רבנים, תלמידי חכמים, בקיאים בש"ס, בקיאים בחושן משפט, בקיאים! לומדים תורה, שוקדים יומם ולילה וכותבים ונבחנו, נבחנים על הכל. אותם אנשים שעד תמול שלשום לא ידעו בכלל מה זה תורה ומצוות."

• יש באמת משהו ייחודי בישיבת 'אור החיים', שאנחנו רואים שאכן יצאו ממנה רבנים שהפכו בעצמם למחזירים בתשובה ומנהיגי קהילות.

"ברוך הוא וברוך שמו, בלי עין הרע יוצאים מכאן תלמידי חכמים, ראשי ישיבות, דיינים שיצאו מכאן קיבלו בבחינות את הדרגה המצטיינת ביותר, למה? כי הם רוצים ללמוד, ואצלנו פה הלימוד הוא העיקר.

"ומכאן אני רוצה לדבר גם על 'דרשו' והתרומה שלו להצלחה של ישיבת 'אור החיים'. אתם הרי באים לפה מטעם 'דרשו' ואחינו'. לארגון הזה יש זכות גדולה מאד, ואני שמח מאד שאחינו מפתח את העניין הזה של הצעירים שמתחזקים. גם לבני התורה תלמידי החכמים 'דרשו' תורם תרומה גדולה מאוד במבחנים בתוכניות השונות, מתרגלים להיבחן על מה שלומדים, שידעו מה שהם לומדים, שיהיה להם 'תלמודו בידו'. תלמודו בידו! זה מה שצריך כל אחד. זה דבר עצום המבחנים הללו, אשרי האיש הצדיק הזה, רבי דוד הופשטטר, שעומד מאחורי 'דרשו'. אשריו, מה טוב חלקו ומה נעים גורלו שהוא זוכה בזכות כזאת. הלוואי והייתי זוכה כמוהו!"

פתח האב את הפתק, והחל לקרוא את הכתוב בו, תוך כדי קריאתו, החל האב לבכות בכי נורא וחזק, להשתוממותו של הנער. בכיו גבר והלך, עד שלא היה בכוחו לעמוד בנפשו, והוא קרס ארצה מתעלף, כך חזרו על עצמן כמה וכמה התעלפויות, שהיו מלוות בחרדה ופחד של בני המשפחה, ובהשתוממות מה קרה לאבא שלנו פתאום!?

הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א על כח התשובה

וַיִּרְדּוּ אַחֵי יוֹסֵף עֲשָׂרָה לְשִׁבְרָה בְּרַם מִמִּצְרַיִם (פ"ב, ג.)

וברש"י: וירדו אחי יוסף - ולא כתב בני יעקב, מלמד שהיו מתחרטים במכירתו ונתנו ליבם להתנהג עמו באחוה ולפדותו בכל מומן שיפסקו עליהם.

מכאן אנו רואים ענין התשובה שאפילו שבטי י-ה נתנו ליבם להתנהג באחוה והתחרטו על מעשה המכירה - ומכאן הלימוד על כל איש ישראלי לשוב בתשובה שלימה ולהתחרט על מעשיו.

לפנינו עובדה נפלאה איך התקרב יהודי בתשובה ומעשים טובים, בהשגחה פרטית נפלאה שסיבבה לו הבורא יתברך שמו.

מעשה ביהודי אחד מערי הגולה שלאחר מאורעות השואה והייסורים הקשים שעבר בה נחלשה אמונתו רחמנא ליצלן הוא שכח לגמרי את צור מחצבתו וחי כגוי הארץ, בלא שום סממן יהודי... חיפש לו אפוא האיש מקום מרוחק ונידח, שם נשא והקים את ביתו, את שמו כמובן החליף לשם נכרי ובסביבתו לא התגוררו יהודים כלל וכלל. כך ביטח האיש את עצמו, שלא יעלה על קצה דעתם של ילדיו שיש בעולם יהודים המאמינים בה' ובתורתו, ושהם עצמם שייכים לעם הזה, במשך השנים נולדו לו כמה ילדים, שגדלו בחברת הגויים והתנהגו כמותם בכל דבר ללא שום הבדל ביניהם.

ויהי היום, והנה נעשה בנו בן שלש עשרה שנים

ויהי היום, והנה נעשה בנו בן שלש עשרה שנים אמר לו אביו: "ביום שכוה נחגוג את יום הולדתך בשמחה יתרה משאר השנים, זהו יום הולדת מיוחד יותר... אצא עמך אפוא לטיול במרכז המסחרי שבעיר הגדולה שם תוכל לבחור לך מתנה ככל שתאווה נפשך, אקנה לך כל דבר שתבחר בו אף אם יהיה זה דבר גדול ויקר!". על ה'בר מצוה' הוא, כמובן, לא אמר מילה, לא מניה ולא מקצתיה, אבל בכל זאת חש ביום זה שמחה מיוחדת, יותר מיום הולדת רגיל.

יצאו שניהם אל העיר, הסתובבו וטילו להנאתם בחוצות העיר ובשוקיה ונהנו לחגוג את יום ההולדת המיוחד בטיול נעים. בינתיים התבונן הנער בכל החנויות הקורצות שסביבו, וחיפש לעצמו מתנה יוקרתית, שתהיה למזכרת ותעניק לו את התענוג הגדול ביותר. בעודם מטילים ברחוב המרכזי ההומה אדם והגדוש בחנויות שונות

מכל הסוגים והמינים, חלפו על יד חנות אחת צדדית של 'יודאיקה', שבה נרשה גלריה מהודרת של כלי קודש עתיקים וחפצי אומנות יקרים מיוחדים, שופרות מסוגים שונים, גביעים לקידוש, פמוטות עתיקים יפייים וכדומה. לב הנער נמשך אל אותה גלריה יפה, והוא בקש להיכנס לבוחנה מקרוב. האב, 'משום מה', לא אהב כל כך חנות זו וניסה להניא את הילד מכניסה אליה. "מה יש לחפש כאן?" אמר לבנו, "הרי רואה אתה שהכל עתיק ומיושן... הבה נתקדם לחנויות הענק החדישות והנוצצות, שם נמצא בודאי צעצועים אלקטרוניים חדישים שיתאימו מאד לרוחך". אבל הנער התעקש, משום מה - רוצה הוא רק להיכנס ולבחון את הפריטים שבתצוגת הגלריה המרשימה הזו, "הלא הבטחת לי כל מה שאחפוץ" טען הבן "ואולי דווקא כאן אמצא משהו המתאים לרוחי?"

לא נותרה לאב כל ברירה נוכח הפצרותיו של הילד, והוא נכנס עמו פנימה

לא נותרה לאב כל ברירה נוכח הפצרותיו של הילד, והוא נכנס עמו פנימה. הילד עמד נכחו והביט בהשתאות על כל כלי הנוסטלגיה

כה יקרה וחשובה אין בדעתי למכור- חפץ אני שתפאר כאן את חנותי ואת תצוגת הגלריה הזו לשנים רבות".

הילד לא הרפה, וטען באוזני אביו שהוא הבטיח לרכוש לו כל מה שרק יבקש, ואף אם יעלה בדמים מרובים! חשב האב לעצמו: 'הרי צודק הנער, אכן הבטחתי לו, וברצוני להוכיח לו נאמנותי אליו. הרי ברור', הרהר האב 'שעם כל חביבותו של חפץ זה למוכר, הממון חשוב לו בוודאי יותר מכל...' הוא ניסה אפוא להעלות את המחיר עוד ועוד, אבל המוכר סרב לשמוע: 'על מנורה זו אין מקום למיקוח!' קבע המוכר בעקשנות נחרצת.

בראות האב כי כן, הציע לפתע סכום ענק, שיקשה מאד על המוכר לעמוד כנגדו... אכן, פתאום שינה המוכר את דעתו, באמרו שבעד סכום שכזה אין הוא יכול לסרב... והעסקה יצאה לפועל, לשמחת כל הצדדים.

הילד שמח מאד במתנתו היקרה כל כך וההדורה; כשהגיעו הביתה הביט בה רבות, צחצחה ומרקה, והניחה במקום מרכזי ומכובד שתפאר את חדרו. הא לא ידע כמובן לשם מה וכיצד ניתן להשתמש במנורה זו, אבל האב לשחק ולהשתעשע בה רבות.

לא עברו ימים רבים, ותוך כדי משחק נפלה המנורה לארץ והתפרקה לגמרי, לדאבון ליבו של הנער. לשמע קול הנפץ נזעק האב אל החדר, והנה רואה הוא את המנורה על הארץ מפורקת לחלוטין. הוא התמלאה כעס וחמה, והחל לגעור בנו: "מה עשית? מדוע השגחת? הרי מנורה זו עלתה לנו הון תועפות! בקושי נמצאת היא אצלך תקופה כה קצרה, וכבר שברת אותה?! הלא אמרתי לך שאין בה ולא כלום! אילו היית משכיל לבקש מתנה מתאימה לך, היית בוודאי נהנה ממנה הרבה יותר!"

לאחר שנגרע מעט האב מקצפו, פנה אל ילדו, ואמר: "הבה ננסה להרכיב את המנורה מחדש, הלא כל החלקים פזורים כאן לפנינו, אולי נוכל להשיבה על כנה".

לאחר שהצליחו ליצב את נפשו בעזרת תרופות חזקות

התיישבו אפוא יחדיו, וניסו להרכיב את ה'פזאל' הקשה והמורכב. הייתה זו מלאכה לא קלה כלל וכלל ועיקר, שכן חכמה ומומחיות רבה הושקעו ביצירתה. והנה לפתע פתאום נופל לידיהם מבין חרצי העץ הפנימיים של אחד החלקים, פתק קטן מקופל היטב, שהיה מוחבא ותקוע חזק במקום הסתר במנורה. פתח האב את הפתק, והחל לקרוא את הכתוב בו, כשהילד עוקב אחריו בדריכות פתאום, תוך כדי קריאתו, החל האב לבכות בכי נורא וחזק, להשתוממותו של הנער. בכיו גבר והלך, כסערת רוחו מתגברת בתוקף מאד, עד שלא היה בכוחו לעמוד בנפשו, והוא קרס ארצה מתעלף, כך חזרו על עצמן כמה וכמה התעלפויות, שהיו מלוות בחרדה ופחד עצומים של בני המשפחה, ובהשתוממות גוברת והולכת: מה קרה לאבא שלנו פתאום!?

לאחר שהצליחו ליצב את נפשו בעזרת תרופות חזקות

המיוחדים. והנה צדה עינו על אחד המדפים מנורת עץ עתיקה של חנוכה קלופה ביופי והדר מיוחד, שהרשימה את נפש הילד מאוד פנה הילד לאביו: "אנא, חפץ אני במנורה זו המיוחדת למתנת יום הולדתי!" האב נתקף פתאום בכעס וחרדה - הוא ממש נפחד ונרעד מהמחשבה שמה נתפס כאן בנו בענייני יהדות של החרדים, שתמיד בורח הוא מהם כל כך...

הבן כמובן, לא ידע ולא הבין מה מתחולל בנפש אביו אותה שעה, כמו שלא ידע כלום על מהותה של מנורת החנוכה ומצוותיה ורק לבו נמשך אליה, ליופייה ולהדרה.

האב התחיל לשדל את בנו לעזוב את המנורה הישנה - נושנת הזו

האב התחיל לשדל את בנו לעזוב את המנורה הישנה - נושנת הזו, "אין בה כלום!" אמר האב, "וכי איזו תועלת תהיה לך ממנורה ישנה, שלא תוכל לעשות בה שום דבר הבה אקח אותך לחנויות הגדולות המלאות בשעשועים מתקדים ומיוחדים, שלא תפסיק ליהנות ולשחק בהם; חבל לך להפסיד הזדמנות שכזו על מנורה ישנה עתיקה, שתנחו על המדף בחדרך בלי שתוכל לעשות בה כלום..."

משום מה, החליט הבן להתעקש כאן - הוא הרגיש משיכה עזה בלתי מובנת דווקא אל אותה מנורת חנוכה והפציר מאד באביו "הלא הבטחת מפורשות שתקנה כל מה מה שנפשי תחפוץ והנה חפץ אני מאד במנורה זו שתקשט את חדרך" ראה האב שאין בררה לפניו, ניגש איפה אל המוכר ובקש לקנות את אותה מנורה אמר לו המוכר: צר לי אבל דווקא זו אינה עומדת כלל למכירה הצגתיה כאן בגלריה בגלל קשר רגשי אליה, יש כאן במלאי מנורות חנוכה רבות ומגוונות, ביניהם תמצאו בוודאי אחת שמתאימה לכם".

סקרנותו של האב נדלקה והוא שאל את המוכר: "מה מיוחד כל כך במנורה זו דווקא, שאינך מסכים למכרה?"

ענה המוכר בניחותא "הבה ואספר לכם את ההיסטוריה המיוחדת של מנורה זו ותבינו בעצמכם מדוע איני חפץ למכרה".

הילד לא הרפה, וטען באוזני אביו שהוא הבטיח לרכוש לו כל מה שרק יבקש

"מקורה אינו עתיק כל כך כפי שהיא נראית, פתח המוכר בסיפורו, אלא שהנסיבות שבהן נוצרה הן המעניקות לה ערך שלא יסולא בפז. היא נוצרה בימי השואה האיומים. באחד הגטאות שהקימו הנאצים, ימח שמים, התחבא יהודי יקר אחד, שנפשו המתה מאד לקראת ימי החנוכה, והוא ישתוקק לקיים את מצוות ההדלקה בהידור. הוא בנה מנורה זו במסירות נפש של ממש- אסף חתיכות עץ בין הגרוטאות ובמומחיות רבה חיבר והרכיב את החלקים זה לזה, עד שהתקבלה אומנות נפלאה זו שלפניכם! המנורה הקטנה הזו עברה את כל מאורעות השואה, וניצלה בדרך לא דרך. רכשתי אותה לאוסף שלי במחיר יקר מאד. הלא תבינו מעצמיכם שיצירה

יום אחד היא קיבלה מהדואר האנגלי מכתב עם הטבעה בצבע זהב. היה זה מכתב מווינסטון צ'רצ'יל המפורסם, ראש ממשלת אנגליה, היא לקחה את המכתב - המרשים, המרגש, המעודד - קרעה אותו לגזרים ולא השאירה ממנו זכר...

הגאון רבי יחיאל צוקר שליט"א, מרבני ישיבת 'תורה בתפארתה', על כוחה של מסירות נפש וההישענות אך ורק על בורא העולם

היה אותו יהודי תולה שלט על חנותו: 'החנות סגורה לחודש ימים'

ובכל פעם שרבי אלחנן וסרמן זצ"ל היה מגיע ללונדון, היה אותו יהודי תולה שלט על חנותו: 'החנות סגורה לחודש ימים', והוא היה נצמד לרבי אלחנן לעזור לו לגייס כספים לישיבת ברנוביץ. לאחר פטירתו, דאג רבי אלחנן בכל מאודו לאלמנה וליתומים. האלמנה לא ידעה מה עליה לעשות, האם להשקיע את זמנה יותר בחינוך הילדים, או בעבודה כדי שהללו לא ירעבו ללחם? והיא שטחה את לבטיה בפני רבי אלחנן. רבי אלחנן השיב לה יסוד גדול: אם את משקיעה עבודה, זמן וכוח, כדי שיהיה לך כסף להשיג מלמדים טובים יותר לילדים שלך - זוהי השתדלות בריאה. אולם אם את עושה השתדלות כדי להשיג מותרות - ההשתדלות הזאת היא חטא. זה יבוא על חשבון משהו אחר. עדיף שתשקיע את הזמן הזה ותשבי ותחנכי את הילדים. לימים התקיימה בלונדון תחרות מלכותית יוקרתית במתמטיקה. התחרות הזאת מתקיימת אחת לכמה שנים. בדרך כלל משתתפים בתחרות הזאת תלמידי תיכון מוחוגנים ביותר, אולם הילד שלה, בן התשע, החליט להיכנס גם הוא לתחרות. אף אחד לא נתן לו סיכוי.

בפרשתנו יוסף מגיע ליישום חלומותיו למלך, לאחר שנות סבל במכירתו ובניסיון שהוביל אותו אל בית הסוהר שם ריצה עונש מאסר במשך שנים על לא עוול בכפו. אם נשאל את עצמינו מתי היו השנים הקשות ביותר בכלא, התשובה תהיה "בשנתיים האחרונות" כי לאחר שכל הסימנים הראו ששר המשקים הגיע לכלא רק כדי להיות שליח להוציא את יוסף, ויוסף פונה אליו לאחר שהיטיב עמו בפתרון חלומו החיובי, התקווה מפעמת שהנה תיכף הוא יוצא, אבל לא, עובר יום ועוד יום ועוד חודש ועוד חודש, ושום דבר!

חז"ל מגלים לנו ששנתיים אלו הגיעו לו, בגלל שפנה בבקשה לשר המשקים ולא שם מבטחו בקב"ה לבדו, ואנו שואלים את עצמנו כעת, בזמן הכי קריטי כשכבר רואים את האור, לתת לו עוד שנתיים קשות כל כך, כזה עונש גדול על נדנדוד של חטא כזה עדיין?

והתשובה היא שדווקא בגלל שהקב"ה מיעד לך גדולה, צריך אתה לעמוד בניסיון של השליטה העצמית המוחלטת, יוסף שכביכול נישא על כתפי ההשתדלות ולא גבר לפי דרגתו על ניסיון זה, הווקק לרכוש אותו בקושי ובתלאות, וכשרכש זאת רואים אנו זאת בהתנהגותו. כשיוסף יוצא מהבור, וכעת עומדת לפניו הזדמנות פז לזכות בתהילת עולם. פרעה מריץ אותו אליו ואומר לו: 'וְאֵינִי שְׂמֵעֵתִי עֲלֶיךָ יְאֹמֵר תִּשְׁמַע חֲלוֹם לְפָתוֹר אֹתוֹ'.

אך יוסף בורח מהתהילה הזאת, ומשיב לפרעה: 'בְּלִעְדֵי אֱלֹקִים יַעֲנֶה אֶת שְׁלוֹם פְּרַעֲהָ'. אני מחוץ לתמונה! לא בעסק בכלל! רבותינו התפעלו מאד מתגובתו של יוסף. אחרי כל כך הרבה שנות סבל וייסורים, למה לא לנצל את ההזדמנות ולהגאול מכל הצרות? יוסף הרי מדבר עם מלך שלא מכיר את אלוקים, למה לכוון את כל התהילה לכיוון אלוקים ולא ליהנות ממנה בעצמו?

כשיוסף בזמן הכי רגיש עומד בניסיון זה בצורה כה פלאית וחש ומבין שאני כלום, אין עוד מלבדו! הוא כל כך חי זאת עד שאינו יכול לנצור לשונו ולא לומר זאת לפרעה שכופר במציאות האלוקית, או אז הוכשר לקבל שלטון ומלוכה.

לפני קרוב למאה שנה, היתה בלונדון אשה אלמנה, שנאלצה להתמודד עם בעיות הפרנסה בכוחות עצמה. אמנם לא היה מקובל באותה תקופה שששים יוצאות לעבודה, אולם ההכרח לא יגונה. בעלה המנוח היה יהודי חם מאד לתורה ולמצוות,

היו שם מתחרים מוכשרים מכל העולם.
למרבה הפלא, הילד העפיל לגמר וזכה במקום הראשון!

כל העיתונות האנגלית יצאה מכליה

כל העיתונות האנגלית יצאה מכליה. האימא קיבלה מכתבי תהילה, ומספר אוניברסיטאות, מהטובות בעולם, פנו אליה והזמינו את הילד העילוי ללמוד אצלם חנים אין כסף.

יום אחד היא קיבלה מהדואר האנגלי מכתב עם הטבעה בצבע זהב. היה זה מכתב מווינסטון צ'רצ'יל המפורסם, ראש ממשלת אנגליה, בו הוא מברך את האמא להגל זכיתו של בנה העילוי. במכתב כתב צ'רצ'יל שהוא מייעד אותו לתפקיד ראש ממשלת אנגליה בעתיד, והוא מזמין אותו ללמוד באוניברסיטה היוקרתית ביותר בלונדון, על חשבוננו.

על פניו נראה עתיד טוב לאימא, עתיד מזהיר לילד. ובהחלט סביר היה להניח שמכיוון שהאימא אשה יראת שמים ואוהבת תורה, היא תצליח לחנך אותו לתורה וליראת שמים גם אם יהיה מתמטיקאי גדול.

אבל האמא חששה: אם הילד יידע שכולם מחזרים אחריו, כולל ראש הממשלה, וידע למה כולם מייעדים אותו - יהיה קשה לו לעמוד בניסיונות, בפרט בשנות הבחורות. יהיה לו קשה להיות שקוע בגמרא. היא לקחה את המכתב - המרשים, המרגש, המעודד - קרעה אותו לגזרים ולא השאירה ממנו זכר.

ייתכן שהילד הזה היה גדל יהודי טוב, ירא שמים, שומר תורה ומצוות, ויחד עם זה מתמטיקאי מהולל, "מתקדם", אבל העולם היה מפסיד!

שיעור... באותה שעה היו ישראל מצפים להרי מזרח אולי יבואו להם עכו"ם פרסיים לעזרתם... אז חרה לו למתתיהו כהן גדול ואמר לו לחשמונאי ולא כתיב ארור הגבר אשר שם בשר זרועו לו ומן ה' יסיר לבו וברוך הגבר אשר שם ה' מבטחו? אמר לו יפה אמרת, אני ושבעה בני ואתה ושלושה בנים הם י"ב שבטי י-ה עדות לישראל, מובטח אני בהקב"ה שיעשה לנו נסים ונפלאות.

קומץ הלוחמים שעומדים מול בגריס באמת בייאוש, ותקוותם היחידה היא אולי אלו שעדיין לא נכנעו ליוון - הפרסיים יבואו לעזור להם במלחמתם, ברגע זה מתערור מתתיהו שנשיאת עיניים אלו נוגדת את מה שבאמת צריך, כי כשצריך לזכות לכוח נגד הטבע צריך להגיע למקסימום כניעה וביטול רגשות ומחשבות אישיות, ולשים משען רק על הקב"ה, כך זוכים להיות כלים לישועות הכי לא טבעיות.

וכך אכן היה כנאמר: "ויצומו וילבשו שקים ואפר לבקש רחמים מלפני אלקי השמים עזרם ומגינם של ישראל, וככלותם להתפלל קמו מכרוע על ברכיהם ויעצמו עשתנותם, מנשרים קלו ומאריות גברו וילחמו בעמים ויהרגו בהם הרגר..."

אם שמנו לב ומתתיהו ראה כאן חידולן בעשיית חשבון נפש אמתי, הבורא מעמיד אותנו מול רבים כל כך, הוא מבקש שנתחזק בביטחון גמור בה', שנבין שהוא בלבדו הכח לניצחון הכיזד יתכן לשאת עיניים למזרח שיבואו לעזור, רק כאשר עשו את חשבון הנפש האמתי וקבעו בנפשם להסיק מסקנות ולהישען רק על הבורא, והוכיחו זאת בכך שיצאו מול מיליונים אף שהם היו בסה"כ שנים עשר בחורי ישיבה, הם הוכיחו שביטחונם בה' חזק מתמיד.

למחרת בבוקר קמתי עם כאבי בטן עזים

על כוח חשבון נפש ונכונות ללכת אתו עד הסוף סח לי ידידי הרב ש.י. מ שליט"א: פעם השתתפתי באירוע שבו הספיד רב מסוים, בראש חודש. אחד הנוכחים שאל אותי כיצד מספיד הרב בראש חודש, הרי יום זה אסור בהספד, ואמרת לי "מסתבר שיש לרב כאבי בטן, הוא חייב להוציא את זה כאן". התגובה בהחלט לא ראויה, אבל בורא עולם לימד אותי לקח מהר מאוד.

למחרת בבוקר קמתי עם כאבי בטן עזים, בתחילה נטלתי משככי כאבים ולא עזר מאומה, דרשתי ברופאים והם שלחו אותי לבדיקות בבית חולים, שם בבדיקת סי טי גילו חסימת מעיים לא פשוטה, והחלו מיד להכין אותי לניתוח, בעוד הם מכינים אותי התחלתי להרהר מה פשעי ומה חטאתי שבאה עלי הצרה הזאת, ונזכרתי בתגובה המאוד לא יפה שהגבתי כלפי אותו רב קהילה, קבלתי על עצמי מיד לחדול מלדבר כך, וקבעתי שמיד עם שחרורי אני אלך לבקש מאותו רב סליחה ומחילה.

וראה זה פלא לאחר דקות מספר חל שינוי גדול ומצבי השתפר פלאים. הרופא שהגיע התפלא מאוד לשינוי הדרסטי ואמר שאם כך אין שום דחיפות לבצע ניתוח הוא שחרר אותי לביתי עם הוראה

העולם היה מפסיד את אחד מגאוני ופוסקי הדור

העולם היה מפסיד את אחד מגאוני ופוסקי הדור: את מרן פוסק הדור הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א, שהיה אותו ילד.

לימים, כשהאמא גילתה את הסיפור, היו שאמרו לה שהם מוכנים לתת כל הון שבעולם אם תביא להם את קרעי המכתב מצ'רצ'יל, אך היא הבהירה שלא זו בלבד שקרעה אותו, אלא השליכה את הקרעים לאשפה, כדי שהילד לא יראה כלום, ושלא תהיה לו הווה אמינא להשקיע במשהו אחר חוץ מתורה.

כשאנו רואים היום את אחד מעמודי עולם שכבר עשרות שנים זוכה להיות מגדולי פוסקי הדור, אנו מבינים שגדלות זאת נרכשה מכוח עמידה איתנה מול אינתי הכבוד והיוקרה וויתור מוחלט ללא פשרות, כשרנו מגלים ביטול מוחלט לרצון ה' אנו נעשים כלים לקבל את מלאי הסייעתא לרכוש גדלות.

הדבר חוזר על עצמו במהלך המלחמה של חנוכה, כפי המבואר במדרש, המערכה האחרונה בו הביא עמו בגריס הרשע כמות של מאה שמונים מיליון לוחמים, כתוב שבגריס פנה אליהם אמר לישראל שוטים אתם שתעשו מלחמה עם חיילים שאין להם

בל נקדים את המאוחר: רבי משה היה בחור כשגלה לאושוויץ שם היה בודד וגלמוד, אחד ממשפחה. ביום מן הימים שמע, שבאגף השני של המחנה נמצא האדמו"ר מקלויזנבורג בעל ה"דברי יציב" זי"ע. הוא החליט שהוא חייב לשהות במחיצתו ויהי מה, אך לעבור אגף זו משימה שאינה קלה. הוא שכנע את אחד מדיירי האגף להחליף עמו מסמכים מזהים. הלה נענה וכך הצליח לעבור. ומאז לא משה ידיו מידי הרבי.

רבי, איני יכול! העניין קרוב כבר לפיקוח נפש

כשהגיע השחרור המיוחל, נותר רבי משה עם הרבי שביקש ממנו לסייע לו במצווה חשובה שכללה מאמץ פיזי לא פשוט, ור' משה אומר לעומתו: "רבי, איני יכול! העניין קרוב כבר לפיקוח נפש כוחותי אינם מאפשרי לי!!!"
 "דע לך", הבטיח הרבי, "שלא יאונה לך כל רע מן המצווה הזו, אני מבטיח! ומלבד זאת כל שתשאל ממני כעת - אבטיח לך, ובלבד שתמשיך במלאכת הקודש!"
 "בסדר, רבי, יש לי בקשה!" הזדקף לפתע הבחור.

- "והיא?"

- "אני רוצה ברכה שכל הילדים שלי ידעו את כל התוספות בש"ס!!!"

עיניו של הרבי מצאנו הקדוש התמלאו בדמעות: "אשריך ואשרי חלקך שזהו מבוקשך בשעה כזאת, אני מברך אותך שתזכה לראות בהתגשמות משאלותיך!" אמר הרבי בהתרגשות. ושוב המשיך הנער במלוא המרץ במלאכת הקודש ביתר שאת.

מעט יותר משבעים שנה אחר כך, בנר ג' דחנוכה תשע"ו, עמדו סביב מיטתו של הגה"ח רבי משה ווייס זצ"ל שבעת בניו הנודעים בכל קצווי תבל כגאוני תורה, מורי הוראה ומרביצי תורה, הבקיאים לא רק בכל תוספות בש"ס אלא בכל מכמני התורה, כפי שהגדיר אותם בעל ה"שפע חיים" מצאנו- קלויזנבורג זי"ע:
 "שבעה קני המנורה!"

לחזור לבדיקה בעוד שבוע ימים, מיד בצאתי מביה"ח שמתי פעמי לאותו רב סיפרתי לו את כל הקורות עמי ובקשתי את סליחתו, הרב סלח לי והראה לי ב'כף החיים' סוף הלכות חוה"מ הסבר להתנהגות, שהיתה כדת וכדין.

לאחר שבוע עברתי בדיקת קולונוסקופיה לבדוק מה המצב, ואז הראה לי הרופא בשתי הבדיקות, ואמר ראה בבדיקה הקודמת יש לך שני גידולים במעי שהזקקנו יחד עם החסימה להוציא אותם בניחותא, אינני מבין לאן הם נעלמו כעת, אבל הם לא קיימים.

ב"ה, מסיים ידי, כבר עברו מאז כעשר שנים ואין זכר מכל העניין, אבל המסר היה חד וברור, כל הסיפור הזה מגלה שכבר קיים במעיו בעיה חמורה, באופן טבעי לא תוכל לצאת מזה כל כך מהר, הקב"ה שולח לך חסימה שבגלל הכאבים תיגש לביה"ח... שם התעוררת וקבלת קבלה גמורה וחזקה שחלילה לא לדבר סרה באיש, ואף התגברת על עצמך והחלטת להתבונן בבקשת הסליחה לפני יהודי חשוב ותלמיד חכם, הפכת לכלי לקבל שפע מיוחד של סיעתא דשמיא שהוסר מעליך מחלה נוראה ללא מגע יד אדם.

כל זה מוביל אותנו לשלב האחרון במלחמת החשמונאים, כשנכנסו למקדש והם צרכים להוכיח שאין פשרות במצוות הא-ל, הם לא מתפשרים על שמן טמא אף שטומאה הותרה בציבור, כי כעת צריך להוכיח שלא מתפשרים על פחות מלכתחילה והדליקו פח שמן המספיק ליום אחד מתוך ביטחון גמור שיכולו להמשיך ולהדליק עוד שבעת ימים עד שיטהרו ויכנו שמן חדש, הם הולכים באותו מהלך של ביטחון גמור ונעשים כלי לזכות לאותו נס אותו אנו חוגגים מאז למעלה מאלפיים שנה, עוד קצת מאמץ אל טבעי וזוכים להיות כלי לישועות גדולות.

נסיים בסיפור שימחיש לנו היטב מה זה עוד מאמץ, עוד מסירות, איזה כלי נעשים ומה זוכים, הגאון רבי משה ווייס זצ"ל שהלך לעולמו לפני כעשור שנים, זכה למה שלא זכו גדולים וצדיקים, אבל

שמענו ותחי נפשכם

~טרפו לילינו לעמו, יומי, שיעורים מרתים מ, י, שיעורים שבחרנו עבורכם, ב'ו שיעורים של, רשו 077-2222-666

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?

חדש!!! ניתן להרשם בכל עמדות 'נדרים פלוס' ברחבי הארץ

"לא הכרתי את היהודי הזה, מעולם לא היה לי קשר אתו קודם לכן, ועכשיו הוא ניגש אלי כמו לחבר ותיק..."

פעיל 'אחינו' וחבר צוות הכתיבה של 'לקראת שבת' הרה"ג ר' ישראל היימן, משתף את הציבור על התגובות שהוא מקבל מהציבור למאמרים המתפרסמים בגיליון 'לקראת שבת'

מאת: יוחנן וסרמן

קוראי העלון הפופולארי 'לקראת שבת' מבית 'דרשו', נהנים לקרוא מדי שבוע את המאמר הנפלא והמחכים של הרה"ג ר' ישראל היימן, מבכירי הפעילים ב'אחינו', שמושף לא פעם בתובנות ובאירועים מעבודת הקודש שלו במלאכת הקירוב, בשיבת 'אור החיים', ושאר המאמרים הנפלאים שהוא כותב.

ביקשנו ממנו שישתף אותנו מעט בתגובות שהוא מקבל מציבור הקוראים, "אני רוצה לומר לכם, לגיליון הזה יש קוראים נאמנים שלא יוותרו עליו אף שבוע, ואני רואה בזה זכות גדולה מאוד שנתנו לי לכתוב ולפרסם את המאמרים שלי בזכות גיליון מיוחד.

"בהתאם לכך, אני מקבל כמובן הרבה מאוד תגובות, כל שבוע מגיעות כמה תגובות, מכל מיני סוגים.

"יש תגובות שהן מחמאה, שזה נחמד מאוד לשמוע. יש תגובות של ביקורת, וגם אותן חשוב לשמוע. מטעויות לומדים, ואנחנו תמיד משתדלים להיות מחוברים לציבור.

"אבל יש תגובות שאותן אני לוקח איתי לדרך, אלו התגובות שמחזקות אותי ונותנות לי הרבה מאוד מוטיבציה להמשיך, ואני אתן לכם דוגמה.

"לפני מספר שבועות, צעדתי ברחובה של עיר, בעודי עסוק בענייני ושקוע בשיחת טלפון ממושכת. פתאום מנופף לי יהודי מעברו השני של הכביש, הוא מתלהב לראות אותי, חוצה את הכביש וניגש ללחוץ את ידי.

"לא הכרתי את היהודי הזה, מעולם לא היה לי קשר אתו קודם לכן, ועכשיו הוא ניגש אלי כמו לחבר ותיק. מתברר שהוא קורא נאמן של 'לקראת שבת', וזיהה אותי כי התמונה שלי מתפרסמת בקביעות יחד עם המאמר.

"הוא הודה לי בחום על המאמרים שלדבריו הם ממש נפלאים, שמחתי לשמוע, קיבלתי את המחמאה בשתי ידיים, הודיתי לו עליה והמשכתי בדרכי.

"מספר ימים לאחר מכן, עברתי שם שוב, והיהודי הזה שוב ניגש אלי. ממש באותו מקום. מסתבר שגם הוא יש לו מסלול קבוע ודרכינו נפגשת לפעמים באותה נקודה... הוא שוב ניגש אלי, והפעם שמתי לב שהוא רוצה לומר לי משהו ונמנע מכך כי הוא רואה שאני באמצע שיחת טלפון.

"אמרת לי איש שיחי מהעבר השני של הקו שאני נאלץ לנתק ואחזור אליו בהקדם, ופניתי להקשיב ליהודי הזה.

"תשמע הרב היימן", הוא אמר לי, "אני חייב לך הכרת הטוב גדולה

במיוחד. לפני מספר חודשים כתבת מאמר בנושא של יחס לתלמידים ולבנים. יש לי ילד שהתמודד עם קושי לא פשוט, ואני הייתי אובד עצות ניסיתי כמה דרכי פעולה ולא עלתה בידי לעזור לו. "כשקראתי את המאמר שלך, הוא שינה לי את כל כיוון החשיבה. פשוט התחלתי לכבד את הילד, להעריך אותו על המעלות שלו, להחמיא לו על הדברים הטובים ועוד ועוד. "הילד חזר לחיים מבחינה נפשית ורוחנית, הוא פשוט התחיל להתנהג כראוי, ונמצא בעליה מתמדת מאז. זה מאוד מאוד עזר לי, ואני חייב לך הכרת הטוב ענקית!!!"

"ואם יודעים מה? כשהוא דיבר על המאמר שכתבתי, לקח לי כמה שניות להיזכר על איזה מאמר מדובר. זה לא היה אחד מהמאמרים שהייתי מגדיר אותם כמושקעים ומוצלחים במיוחד. בסך הכל שיתפתי את הציבור באיזו תובנה מתוך העבודה שלי בשיבת 'אור החיים', עם צעירים שבחרו להתקרב לה' ולתורתו, והמאמר הזה פשוט שינה חיים של אדם, הוא שינה חיים של משפחה!

"התובנה הזאת חבטה בי בעוצמה רבה. זאת לא הפעם הראשונה שאני מקבל תגובות מהסוג הזה, וכל פעם זה מנער אותי מחדש. תראה מה זה, אתה כותב מאמר, שולח ושוכח. אבל יש אנשים שזה משנה להם את החיים, וזה אומר שצריכים אחריות רבה על כל מילה שכותבים ומפרסמים. כל מילה, כל משפט, כל הערה, כל תובנה שאני מעלה על הכתב ושולח לפרסום, חייבת להיות מסוננת ומנופה בשבעים ושבע נפות, כדי שהיא תהיה אך ורק לרצון ה' ולכבודו, וזו היא עבודה קשה שבמקדש".

בבוקר התפללו שניהם תפילת שחרית באותו מנין, וכשנכנס ה"שבת הלוי" זי"ע להתפלל, קם לכבודו כ"ק האדמו"ר מנדבורנא שליט"א, לאחר התפילה, אמר ה"שבת הלוי": למחר אני רוצה להקדים ולבוא לתפילה בעשר דקות יותר מוקדם

הגאון רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א אב"ד סאנטוב ליקווד, על הענווה והפשטות של גדולי ישראל

באותו מנין, וכשנכנס ה"שבת הלוי" זי"ע להתפלל, קם לכבודו כ"ק האדמו"ר מנדבורנא שליט"א.

לאחר התפילה, אמר ה"שבת הלוי" למשמשיו בקודש: למחר אני רוצה להקדים ולבוא לתפילה בעשר דקות יותר מוקדם - טרם שיגיע האדמו"ר מנדבורנא שליט"א - וכך הווי - ה"שבת הלוי" הקדים לבוא בעשר דקות, וכשנכנס האדמו"ר מנדבורנא - שהוא צעיר ממנו בהרבה שנים - קם מרן בעל "שבת הלוי" לכבודו...

כשנכנס לחדר האוכל, לא התיישב מיד במקום שהכינו לו

כשביקר בעירנו כ"ק מרן אדמו"ר מודושניסקי שליט"א, התקשרו אלי שהרבי שליט"א רוצה לבוא לבקר בביתי - כנראה שהוא ביקר בבית הרבנים דעירנו. כשנכנס, היה זה בכזה פשטות, שאם לא הייתי מכיר את צורתו ותואר פניו מאיזה תמונה שראיתי ממנו, לא הייתי יודע מי הרבי ומי הגבאי...

כשנכנס לחדר האוכל, לא התיישב מיד במקום שהכינו לו, אלא התחיל להסתובב תחילה ולהביט סביבו, הוא הסתכל על כל התמונות

איתא בספה"ק אימרא נפלאה ביותר, הדנה יוסף הצדיק הרגיל שם שמים בפיו, שבכל דבר ודבר שאירע לו לטב או למוטב היה אומר שהכל מן השמים ואת הכל ה' עושה, וכמו שנאמר בפסוק (שם, ב'): ויהי ה' את יוסף, שבכל דבר ודבר שאירע לו, היה עמו ה' - היינו שתלה הכל בהש"ת - יוסף הצדיק לא החזיק את עצמו כמוצלה, שכן בכל דבר הצלחה שהיתה לו, וכמו בבית פוטיפר שהיה האחראי על כל הבית, וכמו שנאמר (שם, ד'): ויפקדוהו על ביתו וכל יש לו נתן בידו - תלה הכל שהקב"ה נותן לו מתנת חנם, ואשר על כן הוא מצליח בכל דבר אשר הוא עושה.

והנה ענוותנותו היתירה וההנהגה הזאת, שלא תלה במעלותיו כלום, רק בהקב"ה, ענוה זו היא אשר גרמה לו לנשיאות חן, וכנאמר בפסוק (משלי ג', ל"ד): ולענוים יתן חן. הוא לא החזיק מעצמו כלל ולא התפאר בעצמו על הצלחותיו, "באשר ה' אתו" - שכן כאמור היה ה' עם יוסף - היינו שבכל דבר אמר שה' עשה כן ורק ה' עזר לו להצליח, ואין זו מכותותיו ומעלותיו, ולכן אומר הפסוק "ואשר הוא עושה ה' מצליח" - בגלל זה הצליח מאוד שהיתה לו נשיאות חן בכל דבר, משום שלענוים יתן חן...

לכו לביתכם, לכו לביתכם, אני מכיר את הדרך לבד!..

ראיתי הרבה פעמים את מרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א - על ישראל הדרתו בקרית וויז'ניץ בני ברק - הן בהיותו בארץ ישראל והן בהיותו בחוץ לארץ - כאשר ליווהו אחרי התפילה או ערכת השולחן, שהיה מסתובב לאחוריו וצועק על המלווים "לכו לביתכם, לכו לביתכם, אני מכיר את הדרך לבד!..."

סיפר לי הר"ה"ח ר' יודא לייב עקשטיין שליט"א מחשובי חסידי נדבורנא-ב"ב, ששמע דבר נפלא מאחד המשמשים בקודש של הפוסק הדור הגאון האדיר בעל "שבת הלוי" זי"ע, וכך סיפר:

כששהה ה"שבת הלוי" זי"ע למנוחת הנפש בשווייץ, שהה שם למנוחה גם האדמו"ר מנדבורנא שליט"א מבני ברק - שבאותה שנה עלה על כס האדמורו"ת למלא את מקום אביו האדמו"ר מנדבורנא זי"ע בעל "באר יעקב". בבוקר התפללו שניהם תפילת שחרית

ביקור גומלין - ולא האמנתי למה שראו עיני, מצאתי בית המדרש גדול מאוד, ומשני הצדדים עומדים בסדר מסודר פארענצ'ס, ועליהם מאות אברכים ובחורים, וראיתי עין בעין הנהגתו של הרבי שליט"א הפשוטה ללא גינוני כבוד מיותרים, כמו שהיה בביקורו אצלינו בלייקוד, ואז הבנתי היטב מהי ענוה ופשוטות אמיתית...

אינני יודע אם על פי הלכה מותר להרביץ בשביל דבר כזה

מסופר על הגאון האדיר שר התורה רבי משה פיינשטיין זצ"ל, שפעם אחת בא אחד אצלו לפסוק דין תורה, והגאון רבי משה לא פסק לטובתו, ורגז עליו וצעק "אם אתה לא פוסק כרצוני, אז אתן לך סטירה!" ואמר לו רבי משה בתמימותו ובענוותנותו "איך ווייס ניט צו על פי הלכה כעג מען שלאגן פאר אזא זאך" [אינני יודע אם על פי הלכה מותר להרביץ בשביל דבר כזה]...

(מתוך נועם שיח - מכון אפריון לשלמה)

התלויות בחדר אוכל - על הקיר תלויים תמונות דיוקנותיהם של זקניי הגאונים הקדושים ז"ע שהיו מגדולי הדור המפורסמים, ושאל על כל תמונה מי הם האנשים אשר בתמונה.

כשהגיע לתמונת פני קדשו של ק"ו הגה"ק בעל "יריעות שלמה" זי"ע אב"ד מאקאווא, התבטא ואמר שאחד מנכדיו הוא מפארי חצר דושינסקי - מהפירות המובחרים ביותר - הלא הוא הגאון הגדול רבי אברהם יצחק אולמאן שליט"א חבר בד"ץ העדה החרדית ורב שכונת גבעת שאול בירושלים, ואז סיפרתי להרבי שליט"א, כי בבחרותי בלמודי בארץ ישראל אכלתי אצלו סעודות שבת בהיותי קרוב משפחתו, וקירבני מאוד בחיבה יתירה.

אח"כ ישב וטעם מהמזונות ומהפירות שהכינו לו, ושתה י"ש ואיחל לחיים בחמימות ובפשטות. ואח"כ ביקר בהיכל בית מדרשו והמקוה, והסתובב שם והסתכל על כל דבר ודבר כאחד האדם, בלי שום התפעלות וגינוני מלכות וכדומה.

זמן מה אח"כ בהיותי בארץ ישראל הלכתי לבקר בביהמ"ד דושינסקי בעת שהתקיים שם איזה מעמד - הלא צריכים להחזיר

המשך מעמוד 7 | הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א

זה כג' ימים אשר אני תר ומחפש אחר סוסי

מענין לענין איתא ב'אור החיים' הק' בריש פרשתו, 'ויהי מקץ שנתיים ימים ופרעה חולם', שבמשך כל השנתיים היה חולם את אלו החלומות בכל לילה, אלא שהיה שוכחם, ורק 'מקץ שנתיים' לחלומותיו זכר את דבר החלום וקרא ליוסף שיפתור את חלומו, וקשה, אם שכך את החלום לשם מה חלם אותו, ומבאר הרה"ק מקאריץ זי"ע (מקץ אות עא) עפ"י מעשה שהיה שפעם נסע מרן הבעש"ט הק' זי"ע עם תלמידו רבי מענדיל ה'מגיד מבאר', ויצמא הרב ר' מענדיל למים, אמר לו הבעש"ט - אם יהיה לך 'בטחון' אמיתי בהשי"ת יזמן לך ה' מים, ואכן התחזק ר' מענדיל בבטחון בה', ונודמן לפניהם ערל אחד, וישאלם הערל האם ראיתם כאן ביער 'סוסים', שכן זה כג' ימים אשר אני תר ומחפש אחר סוסי שנאבדו ממני כאן ביער, ושאלוהו האם יש לו מים, מיד נתן להם הערל מים לשתות... לאחר ששתה רבי מענדיל שאל מרבו הבעש"ט - הנה נוכחתי לראות שלא נסע ערל זה הנה אלא בעבורי, אם כן על מה עשה ה' שיסובב כאן זה ג' ימים, ויען הבעש"ט ויאמר, הקב"ה הכין לך מבעוד מועד את הישועה, שאם תבטח בו מיד תושע, **גדול כח הבטחון שהשי"ת מזמין למלא משאלות האדם קודם שיהיה לו הבטחון כדי שמיד בבטחו בו תבוא הישועה לידו.**

כיו"ב היה אצל יוסף, שתחילה בטח בשר המשקים ונענש על כך, אמנם הבורא הזמין מיד את ישועתו, ולכן חלם פרעה שנתיים ימים את 'חלומו' מידי לילה בלילה. **כדי שאם יתחזק יוסף בבטחון מיד**

תהיה ישועתו נכונה לבוא אליו, לגאלו מבית האסורים, ולמנותו משנה למלך מצרים.

יצאו בני הישיבה לטייל על ההרים הרמים שסביבות מאנרא

זה עתה שמעתי מעד ראייה, בחור שהורתו ולידתו בעי"ת מאנרא, באחד הימים מימות הקיץ יצאו בני הישיבה לטייל על ההרים הרמים שסביבות מאנרא, ואותו היום יום חם ושרב היה.. בהגיעם לראש ההר מקום שאין גבוהה ממנו, וכבר הגיע זמנם לרדת ולשוב הביתה... נענו כמה בחורים כי כשל כוחם, וכי אם לא ישנו 'מים' די סיפוקם אין בכוחם להמשיך ללכת, ולעולם ישארו 'תקועים' בראש ההר, ומי יודע מה יעלה בסופם... מיד נזכר אחד מהם בדבר המעשה הלו, והחלו לחזור ולהשריש במוחם ולבם, כי מאמינים הם באמונה שלימה כי הבורא יתב"ש כל יכול, ובוודאי יזמין להם עתה מים לשתות די סיפוקם ויותר מזה... לא עברו כמה רגעים ולנגד עיניהם נגלה גוי ערל המטייל שם להנאתו, וישאלוהו, שמא יש בידך מים... פתח הלה את תרמילו והוציא משם שני בקבוקים גדולים מלאים מים, בפליאתם ותמיהתם שאלוהו, מאין לך מים בשפע במקום נידח זה... ענה להם ה'גוי' בורא העולם הזמין בידי מים ושלחני הנה, ויהי לאות ומופת

(מתוך באר הפרשה - מקץ תשע"ט)

רוצים לקבל את 'לקראת שבת'
מדי שבוע ישירות למייל?

חדש!!! ניתן להרשם בכל עמדות 'נדרים פלוס' ברחבי הארץ

סבא מאוד רצה את הנסיעה הזאת, אבל הוא אמר שהוא לעולם לא יסיר את כובעו בפני גוי, ולעולם לא יסכים לשבת בגילוי ראש, אפילו לא לרגע קט, ואכן, הוא ויתר על הנסיעה ולא זכה לראות את פני קדשו של הפרנקפורטר

ראש ישיבת 'עמודי ארץ' הגאון הרב חיים אטיק שליט"א, משרטט קווים לדמותו הפלאית של סבו הגאון הצדיק רבי שלמה אטיק זצ"ל המשך מהשבוע שעבר

צוות 'לקראת שבת'

יש כמה שעות בשבוע, שבהן זה הזמן הכי קשה ללמוד - שבת בצהריים, אחרי אכילת הטשולנט - זהו זמן שבו על כל אדם נורמלי נופלת עייפות גדולה, כידוע ליודעים... אבל אצל סבא הגאון רבי שלמה צבי, זה היה הזמן החביב עליו יותר מכל ימות השבוע, ולא בגלל שהוא לא אכל טשולנט או בגלל שהמאכל הזה לא הכביד עליו והפיל עליו עייפות, אדרבה, דווקא בגלל שהוא הרגיש כבדות גדולה וקושי ללמוד, הוא רצה ללמוד דווקא בזמן הזה, מתוך מאמץ!

פעם הציעו לו שישכב לנוח קצת אחרי סעודת שבת, אבל הוא סירב בתוקף: "מסתמא לא אקבל שכר על הלימוד של כל השבוע", אמר סבא, "הרי אני כל כך נהנה, זה הגישמאק הכי גדול בעולם, לא מספיק שאני מתענג על כל מילה מהגמרא, מגיע לי על זה עוד שכר בנוסף? לא ולא!

אבל הלימוד שאחרי הטשולנט, זה כבר סיפור אחר. זה זמן שבו אני כל כך עייף והעיינים רוצות להיסגר מרוב עייפות, אבל אני מתגבר ומתאמץ ולומד בכל זאת, על זה בוודאי אקבל שכר. ואתם רוצים שאת המעט הזה שנשאר לי לקבל עליו שכר אני אפסיד בתמורה למנוחת צהרים???"

דכרנא כד הווינא טליא, התפללתי בשטיבלך של 'זכרון משה', וראיתי אותו שם, מיד אחרי התפילה הוא התיישב עם גמרא ושקע בלימוד. אני הייתי ילד קטן, רציני להיות קרוב לסבא, אז עמדתי לידו והתבוננתי במעשיו, אבל הוא בכלל לא שם לב שמישהו עומד שם, והיה שקוע בלימוד בהתמדה נפלאה.

בתמימותי שאלתי אותו: 'זיידע! אתה אוכל סוכריות כמו ילד קטן???'

אחרי שעבר זמן מה, ראיתי שהוא מוציא מהכיס סוכריה, פותח את העטיפה, מברך 'שהכל' ומכניס את הסוכריה לפה. הייתי המום! סבא אוכל סוכריה? זה מפתיע! בתמימותי שאלתי אותו: 'זיידע! אתה אוכל סוכריות כמו ילד קטן???'

הוא חייך אלי ואמר לי, "הסכת ושמע ילדי, אני אסביר לך מה זה הסוכריה הזאת... לפעמים כשאני יושב ללמוד, מגיע פתאום 'זה

הגאון הצדיק רבי שלמה אטיק זצ"ל

שמפריע ללמוד, ומתחיל ללחוש לי "שלמה, אתה רעב. לך הביתה לאכול. בבית יש אוכל! אתה רעב! סגור את הגמרא ולך תאכל משהו..."

"נו מה? שאני אסגור את הגמרא רק בגלל שאני קצת רעב? חס ושלום. אני מוציא סוכריה מהכיס, מוצץ אותה עד תומה וזה משקיט את הרעב למשך כמה שעות! הוא עוזב אותי לנפשי ואני לומג עוד כמה שעות.

"ואז הוא מגיע שוב... זה שמפריע ללמוד, והוא שוב פעם מתחיל לנסות לשכנע אותי, "שלמה, אתה רעב, למה אתה לא מקשיב לעצמך, לך הביתה, תאכל משהו תשתה משהו". אני שוב מוציא סוכריה מהכיס, ושוכח ממנו לעוד כמה שעות... ככה אני יכול ללמוד שעות רבות ברצף, לכן אני אוכל סוכריות".

אני לא הבנתי את הרמיזות שלו, ושאלתי אותו "זיידע, ווער קומט", סבא, מי מגיע להפריע לך ללמוד?", והוא השיב לי בפשטות, "זה שמפריע לכולם ללמוד, הוא מנסה להפריע גם לי..."

תיאר לעצמו שרבי שלמה בוודאי שכח את הדרך הביתה ותועה ברחובות העיר

השולחן, אנחנו רוצים להוריד את הכלים? אבל הוא לא הסכים בשום אופן, והתעקש לכבד בגופו של את השבת. טענו הילדים כלפיו שבעצם זה לא הוגן כלפיהם, כי הרי הם רוצים לקיים מצוות כיבוד אב ולהרבות בזכויות, ואילו הוא מונע זאת מהם. אבל סבא היה מחייב בחביבות ומציע להם שיחפשו לעצמם דרכים אחרות כדי להרבות בזכויות. את כבוד השבת הוא עושה בעצמו, ולא רצה להטריח אף אחד.

הוא היה חייב להשיג דרכון פולני

באופן כללי, היו לו כמה וכמה דברים שעליהם הקפיד בכל כוחו, ומה שהיה נחשב אצלו לעיקרון, היה בלתי ניתן לשינוי בשום פנים ואופן. כך למשל, מאחר והיה מוקושר לחצר הקודש קרלין, לאחר נישואיו, הוא ביקש לנסוע ל"ניוקא" מקרלין - הרה"ק רבי ישראל מסטולין, המכונה בקרלין 'הפרנקפורטר', על שם מקום מנוחתו. אבל כדי להגיע אל הפרנקפורטר הוא היה חייב להשיג דרכון פולני, והסדר היה שהיו הולכים לקונסוליה הפולנית בארץ, ושם היו צריכים להצטלם ולעשות את הדרכון. אבל היו שתי בעיות... קודם כל היו חייבים להסיר את הכובע בפניה יושבים שם, לאות כבוד, ובנוסף את התמונה היו צריכים לעשות בראש גלוי, בלי כיפה.

סבא מאוד רצה לעשות את הנסיעה הזאת כדי להסתופף בצל הצדיק, אבל הוא אמר שעל שני הדברים האלו הוא לא מוכן להתפשר בשום אופן. הוא לעולם לא יסיר את כובעו בפני גוי, ולעולם לא יסכים לשבת בגילוי ראש, אפילו לא להגיע קט. ואכן, הוא ויתר על הנסיעה ולא זכה לראות את פני קדשו של הפרנקפורטר. פעם הגיע אבי מורי לבית הוריו, שנים רבות לאחר החתונה, ובדיוק ראה את אביו יוצא החוצה מהבית. שאל אותו: "אבא, האם אשתי נמצאת עכשיו אצלכם בבית?!!?". השיב לו אביו בפשטות, "מעולם לא ראיתי את אשתך, איך אוכל לדעת אם היא בבית או לא?", וזאת על אף שאמרי היתה באה לבקר את חמותה, סבת, בתדירות גבוהה.

כך נוצר מצב שבתוך שבועיים מיום הקמתה, נסגרה החנות על מנעול ובריה וחדלה להתקיים.

עוד מעשה הנוגע לשמירת עיניים היה עמו, שפעם הגיע יהודי יקר שרצה להעניק לרבי שלמה אפשרות להתפרנס בכבוד לאורך ימים ושנים. עמד והקים חנות לממכר כלים, ונתן אותה במתנה לסבי, עם כל הכלים שבתוכה. הוא הציע לסבא שימכור את הכלים, ובכסף שיקבל יקנה כלים חדשים בזול וימכור ביוקר כדרכם של סוחרים. אבל סבא הרי לא יכול היה להסיר את עינו מהגמרא, וממילא החלו בנותיו לעבוד בחנות. או אז הבחין סבא שנכנסים שם לקוחות גברים והן צריכות לשרת אותם, הדבר לא מצא חן בעיניו והוא בא להחליף אותן בחנות. אבל כשבאו לקוחות נשים, הדבר לא היה לרוחו כמובן, וכך נוצר מצב שבתוך שבועיים מיום הקמתה, נסגרה החנות על מנעול ובריה וחדלה להתקיים.

חזר סבא לאותו יהודי נדיב שנתן לו במתנה את החנות והתנצל

יהודי אחד סיפר שהוא צעד פעם ברחובה של ירושלים עיר הקודש בליל שבת, בשעה 11:30 באחת משבתות החורף, והנה הוא רואה את רבי שלמה אטיק צועד לקראתו עם הטלית... בקרלין נוהגים להתעטף בטלית גם בתפילה של ליל שבת, ולכן חשב אותו יהודי לתמו שרבי שלמה חוזר עכשיו מבית הכנסת לביתו, לסעודת ליל שבת מאוחרת, לאחר ששקע בלימוד כמה שעות.

עם זאת, כיוון ההליכה של רבי שלמה היה בכיוון ההפוך, והיהודי שפגש אותו והכיר את הנפשות הפועלות תיאר לעצמו שרבי שלמה בוודאי שכח את הדרך הביתה ותועה ברחובות העיר בעודו שקוע בלימוד...

הוא עצר אותו ואמר לו "רבי שלמה, הדרך לביתכם היא בכיוון ההפוך", אבל רבי שלמה השיב לו בפליאה, "אני יודע, ומה בכך? אני לא הולך הביתה אלא לבית הכנסת!".

שאל אותו היהודי, לבית הכנסת? בשעה 11:30 בלילה??? ורבי שלמה השיב, בוודאי. הרי חזרתי הביתה אחרי התפילה, הספקתי לעשות קידוש ולאכול את הסעודה, הספקתי לישן, ועכשיו כבר הגיע הזמן ללכת לבית הכנסת ללמוד עד תפילת שחרית. כמה אפשר לישן???

סבא, למה אתה לומד כל כך הרבה משניות?

דרכו של סבא וצ"ל היתה שהוא היה מרבה מאוד בלימוד משניות. כשהוא היה רוצה לנוח קצת מהלימוד, אחרי שאימץ את מוחו משך שעות רבות, היה סוגר את הגמרא ופותח משניות. כשהיה ממתין למישהו, היה מיד פותח משניות, לנצל את הזמן. אי אפשר לספור בכלל כמה פעמים הוא סיים את הששה סדרי משנה.

שאלו אותו הנכדים, סבא, למה אתה לומד כל כך הרבה משניות? מה הסוד של הלימוד הזה? והוא השיב, הרי לימדו משניות טוב לעילוי נשמה, ולכן מקפידים ללמוד משניות לעילוי נשמות ההורים, אבל אני הרי יודע מה יקרה לי כשאבוא לבית דין של מעלה, או ואבוי לנשמה שלי... אם אני אחכה לילדים שלי שימצאו זמן לפתוח משניות וללמוד עבורי, המצב לא יהיה טוב. הרי ילדים לומדים משניות בדרך כלל רק כדי לצאת ידי חובה. אני לא רוצה לחכות להם, לכן אני לומד כבר מעכשיו משניות שיהיו לעילוי נשמת...

אחת הדברים שהכי בלטו אצלו, היה הנושא של כבוד שבת. הוא היה אדם מאוד פשוט בהנהגותיו בימות החול, לא היה צריך כלום וניזון מקב חרובים מערב שבת לערב שבת, אבל כשהגיע שבת קודש הוא הפך לאדם אחר, והיה קונה מעדני מלכים.

במשך שנים רבות הוא ניהל לבדו את הבית, כי סבתו הרבנית ע"ה נפטרה כ-15 שנה לפניו. בכל אותה תקופה הוא היה קונה ביום שישי את האוכל, מעדני מלכים. את המאכלים המבושלים היו הבנות מבשלות ומביאות לביתו, והוא היה טורח בעצמו לסדר את השולחן. לא היה דבר כזה שמישהו אחר יסדר את השולחן לסעודת שבת, רק הוא בעצמו. ולא זו בלבד אלא שהוא גם היה מקפיד להוריד בעצמו את הכלים מהשולחן לאחר הסעודה.

היו באים הילדים שלו ואומרים לו טאטע, אנחנו רוצים לסדר את

שמעתי סיפור נפלא מהגאון רבי משה רבינוביץ זצ"ל, ראש ישיבת 'קרן התורה' בלייקווד, אותו שמע מהנגיד הרבני רבי משה רייכמן זצ"ל. רבי משה השקיע בעסקה גדולה ויקרה, במסגרתה רכש כמות עצומה של מרצפות, מטרת העסקה היתה להשתלט לחלוטין על כל שוק הריצוף באותו אזור

מאוצרותיו של הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א

לפני שנים רבות, שמעתי סיפור נפלא מהגאון רבי משה רבינוביץ זצ"ל, ראש ישיבת 'קרן התורה' בלייקווד, אותו שמע מהנגיד הרבני רבי משה רייכמן זצ"ל, שהיה ענק חסד, איש טוב ומיטיב, שפירז רבות מהונו לשגשוג עולם התורה. בצעירותו, עשה רבי משה בהזדמנות עסקה גדולה ויקרה, במסגרתה רכש כמות עצומה של מרצפות. לפי הצרכים ומאפייני השוק באותו הזמן, היתה מטרת העסקה הענקית להשתלט לחלוטין על כל שוק הריצוף באותו אזור. רבי משה רכש יחד עם המרצפות דבק מיוחד בו משתמשים בתהליך הריצוף, אך עלויות הדבק לא התקרבו אפילו למחיר של המרצפות עצמן.

למגינת ליבו, איש עסקים מתחרה נכנס גם הוא לעסקי הריצוף, 'בא מיבשת אחרת כמות גדולה יותר של מרצפות, והחל לשווק אותם בכל המרץ. מחמת התחרות הלא מתוכננת, נכשלו מכירתיו של רבי משה בצורה קשה מאד, ולא הצליח אף לכסות את הוצאותיו העצומות, ובודאי שלא להרויח.

והנה ארע משהו מאד מעניין. אותו מתחרה אמנם הצליח להשתלט על השוק, אך הוא שכח לקנות את הדבק המיוחד. מחמת עוד כמה סיבות, נוצר לפתע מחסור גדול של הדבק בשוק, ומחירו האמיר וטיפס לגבהים. רבי משה מכר את כל מלאי הדבק שברשותו במחירים יקרים פי כמה וכמה משתכנן בתחילה, ורווחיו האמירו אף על הרווחים שתכנן להכניס ממכירת המרצפות!

רבי משה נפעם להיווכח בחוש כיצד 'רבות מחשבות בלב איש', ולמעשה 'עצת ה' היא תקום'. אדם מתכנן להעשיר מדבר מסוים, פועל מתאמץ ועושה בענין, ובסופו של דבר הקדוש ברוך הוא מסובב שמהדבר שפעל לא ראה את העושר, ודוקא מהדבר השולי שכלל לא יחס לו חשיבות הצליח להעשיר ממנו.

ה'חזון איש' מגדיר מעשה זה: "כעין זריית אבק על זוהר האמונה והבטחון".

חז"ל (בראשית רבה פט, ג) דורשים על הפסוק בתהילים: "אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו" - זה יוסף, "ולא פנה אל הרבים" - על ידי שאמר לשר המשקים זכרתי והזכרתי, ניתוספו לו שתי שנים

בבית הסוהר".
דברי חז"ל אלו אומרים דרשני. בתחילה משבח המדרש את יוסף על ששם בה' מבטחו, ותוך כדי דיבור מבאר כי היתה טענה על יוסף על שלא בטח בה', ופנה אל הרבים. זוהי ממש סתירה מיניה וביה?
מרבן ה'חזון איש' זצ"ל, בספרו 'אמונה ובטחון', מבאר את ענינו של יוסף:

גם יוסף ידע שאין הצלתו תלויה בהשתדלות והכל מיד ה', אבל היות שנגזר על האדם לעשות פעולות השתדלות ולא לסמוך על הנס, עשה יוסף מה שעשה רק כדי לצאת ידי חובה, ולא באמת סמך על שר המשקים ועל בקשתו.

אך כיון שבעל גאוה כשר המשקים, אותו מכנה הפסוק 'רהבים', לא אמור לזכור להחזיר טובה, בדרך הטבע היתה השתדלות זו חסרת תועלת כמעט. זהו הדגש בפסוק על ה'רהבים' - לפנות אל בעל גאוה בבקשת עזרה הוא מעשה המתאים לאדם מיואש, שכבר ניסה את כל האפשרויות, ובמצוקתו הוא פונה גם לדרכים שנראים כחסרי סיכוי. אך עבור יוסף, שהיה אמיץ וחזק בבטחונו, אין פעולה זו מפעולות החובה של ההשתדלות, ואם איננה חובה - היא אף אסורה עבורו.

ה'חזון איש' מגדיר מעשה זה: "כעין זריית אבק על זוהר האמונה

והבטחון". היטב ידע יוסף שאין עור מבן אדם בלתי מיד ה' לבדו, אבל מה שחייב את עצמו לבקש עזרה משר המשקים לא היה לפי קבלת חז"ל דין אמת, אלא לא היה לו לפנות אל הרבים.

הלקח הנלמד מהדברים הוא, שהשתדלותו של האדם וישועתו בסופו של דבר - אינן קשורות כלל אחת לשניה. ניתן לראות מציאות זו פעמים רבות. כל אדם שיתבונן על עצמו, יראה במבט של שנים אחורנית שפעמים רבות, כל ההשתדלויות שעשה - לדבר עם פלוני ולבקש ממאלמוני וללכת למקום שהוא והוא - כבודם במקומם מונח, אבל מה שקיבל את רצונו לבסוף היה ללא כל קשר לפעולותיו, והרבה דרכים למקום להושיעו.

מספרים על אחד מגדולי ישראל, שלאחר שהשיא את עשרת ילדיו נעמד ואמר: "תמיד חשבתי שהקדוש ברוך הוא עוזר לי לחתן את הילדים. לבסוף, נוכחתי שהוא כלל לא עזר לי!".

השומעים נדהמו למשמע הדברים, והחלו לפקפק בליבם שמא תוקף אמונתו נחלש לעת זקנותו ואינו מדבר עוד כענין. בראותו את מבטי התמיהה, חיך הרב, והסביר את דבריו: "אני חשבתי שאני עושה, והקדוש ברוך הוא עוזר לי. היום אני יודע בודאות שהוא לא עזר לי, אלא הוא עשה עבורי את הכל!..."

מאה וארבעים רובל שהגיעו שעה לפני מועד הפרעון

ראיתי מעשה נפלא על מידת הביטחון של הגה"צ איש האלוקים רבי נחום מהורודנא זצ"ל, רבו של מרן ה'חפץ חיים' זצ"ל:

רבי נחום שימש כגבאי הצדקה של הורודנא, וכל עניי העיר ונזקקה הסתייעו בו בקביעות. פעם הגיע לפתחו מקרה דחוף של יהודי אומלל שנתפס בידי שליט רשע, ואם לא היו פודים אותו באותו היום, היה חשש אמיתי שיהרג. הרשע הסכים לשחרר את השבוי תמורת סכום כופר של מאה וחמישים רובל, שנחשבו בזמנו להון עתק.

רבי נחום בדק בחשבונותיו וראה שהגרעון גדול מאד, ואין לו שום אפשרות להשיג סכום כזה. הוא לא אמר נוואש, ופנה אל כמה מגבירי העיירה כדי שילוו לו את הסכום, אך איש מהם לא הסכים להלוות לו סכום כה גבוה.

בסוף המסלול פגש רבי נחום את אחד מהגבירים הנכבדים בעיר, שטח בפניו את המקרה הנורא וביקש את עזרתו, אך גם זה השיב את פניו ריקם. "איני יכול להוציא סכום כה גדול לזמן לא ידוע", טען העשיר.

רבי נחום שהכיר את הנחיצות בענין, הרחרר לרגע, ואז פנה אל הגביר בהחלטיות: "הזמן יהיה ידוע. לא שנה, לא חודש ולא שבוע - ליום אחד, אתה יכול להלוות לי?"

"מה מחר תוכל להחזיר לי את מלוא הסכום?" שאל הגביר בתמהון. "אכן כן!" השיב רבי נחום בפסקנות. "מחר בשעה שתיים עשרה בצהריים, אני אצלך עם מאה וחמישים רובל!" העשיר עדיין היסס. "אולי אשאל את אשתך", הציע.

"אין זמן", נענע רבי נחום בראשו, "חיייו של יהודי מוטלים על כף המאזניים. נשים דעתן קלה, ואם יתחילו כאן ויכוחים זה לא יגמרו. הלווה לי את הכסף, ואני מבטיח לך כי מחר בצהריים החוב ישולם במלואו!"

בספקנות רבה פנה הגביר לביתו, פתח את הכספת, ומנה לידי רבי נחום מאה וחמישים רובל טבין ותקילין. מיהר רבי נחום החוצה, ורץ להציל נפש מישראל.

למחרת, בשעה אחת עשרה בבוקר, פוגש העשיר את רבי נחום ברחוב העיר, כשבידו תרמיל המעות שלתוכו הטילו היהודים את תרומותיהם, והוא מבקש מן העוברים ושבים צדקה לפדיון שבויים. הגביר הציץ בסקרנות אל תוך התרמיל, וראה שיש שם בקושי עשרה רובל...

"אתה יודע שעוד שעה אתה צריך להיות אצלי עם סכום גבוה פי חמש עשרה", אמר העשיר לרבי נחום. "אתה בטוח שתעמוד בהתחייבות שלך?"

"שמע נא", אמר לו רבי נחום בשלווה. "בחומש שמות, אומר הקדוש ברוך הוא למשה ששמו הוא 'אהיה אשר אהיה'. המשמעות של שם זה היא, שלא משנה מה יהיה - הבורא יתברך נמצא עם כל יהודי בכל מצב. וכשהשם יתברך איתך, אני סמוך ובטוח שבעוד שעה אני אחזיר את החוב עד הפרוטה האחרונה!"

העשיר פנה לדרכו, ורגע לאחר מכן באו שני יהודים נכבדים מתושבי העיירה, וביקשו מרבי נחום להפקיד בקופתו סכום של... מאה וארבעים רובל. קופיקה לא פחות.

"מה קרה?" התעניין רבי נחום. "הנה זה עתה ארסנו את ילדינו", אמרו השניים, "ואנו מעוניינים להפקיד בידכם את דמי הנדונה, עד לתאריך החתונה".

"ואני יכול בינתיים להשתמש בכסף עבור צרכי הצדקה?" שאל רבי נחום. "בוודאי!" השיבו השניים. "אדרבה, במקום שהכסף ישכב כאבן שאין לה הופכין, הוא יצבור עבורינו ועבור הזוג הצעיר זכויות גדולות של צדקה וחסד".

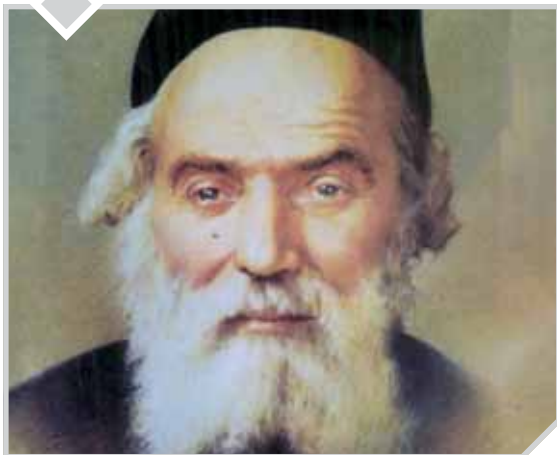
רבי נחום הודה לזוג המחוננים מעומק הלב ובירכם בכל הברכות. הוא צרר את הכסף באמתחתו, ובהליכה מהירה השיג את הגביר שעוד לא הספיק להתרחק. "הנה לך הסכום במלואו", אמר לו רבי נחום, ומנה לידי את הכסף, אותו קיבל לידי דקות אחדות קודם לכן...

ההלוואה שהוחזרה בדרך נס לאחר המלחמה מעשה דומה של בטחון והשגחה פרטית ארע עם סבי, הרה"צ רבי דוד שלזינגר זצ"ל. רבי דוד התגורר בויה בשנים שלפני עליית הנאצים לשלטון, ונחשב לגביר גדול. בבעלותו היה מפעל גדול של טקסטיל, שבנייניו השתרעו על פני שני רחובות.

כששמע רבי דוד שהנאצים סגרו את הגבולות, ויחד עם זאת הגיעו שמועות שבדעתם להכחיד את כל היהודים, הבין שכוונתם רצינית. בניגוד ליהודים רבים שלא השכילו לקדם את פני הרעה והאמינו כי הכל יחלוף, רבי דוד לא בזבז רגע. הוא נטל את משפחתו ויצא עמם מהבית בלא לארוז מאומה, כשבכיסו ארנק עם מעט כסף בלבד. הם הצליחו בדרך לא דרך להגיע לשווייץ, לאחר שבמעבר הגבול הצליח

בהגיעי אל הכניסה לבית המדרש, פסעתי הלוך ושוב, ומעיני זלגו להם טיף אחר טיף, דמעות גדולות, מלוחות, ולפתע אני חש ביד גדולה שמונחת על כתפי, היה זה מרן הגאון הקדוש רבי אלחנן וסרמן זצוק"ל הי"ד, רבי אלחנן הניח ידו על כתפי, וברכות שאל: יענקל, מדוע הינך בוכה כל כך???

על סוד ההצלחה ברוחניות ועל הברכה המיוחדת של מרן החפץ חיים זיע"א

מאת: הרב צבי גטקור

ויקץ שלמה והנה חלום (הפטרה)

בהפטרה השבוע אנו למדים על חלום שלמה, בחלומו אומר לו הקב"ה כי הוא יכול לבקש מה שירצה, ושלמה המלך נער צעיר, מבקש ונתת לעבדך לב מבין כדי לשפוט את העם משפט צדק, והקב"ה ענה לו יען שלא ביקשת עושר או שליטה בממלכה או אריכות ימים תקבל את כולם וגם חכמה אלוקית, ואז תיכף ביומו הראשון במלכותו באו שני נשים וכו' והוא בחוכמתו פתר את המשפט בצורה מפליאה, וכל העם ראה כי חכמת אלוקים בקרבו. גדולי הדורות ובעלי המוסר האריכו ללמוד מחלום זה את דרך העליה, כי הדרך לגדול ולצמח, להצליח ברוחניות ובגשמיות, היא לבחור בטוב, ורק בטוב, לא לרצות גם וגם, הרבה רוצים להיות צדיקים גדולים, ותלמידי חכמים גדולים, וגם להינות מהעולם, ולצהול מדברי ריקנות. זה לא עובד ביחד.

שהרבנית תגלה לנו את הסוד

כמעשה שסיפר מרן הגר"מ אזרחי זצ"ל, כי פעם ניגש אל הרבנית הדגולה אשת הגאון רבי צבי קופשיץ זצ"ל, וכידיד בניה שאל אותה, 'שהרבנית תגלה לנו את הסוד, איך היא זכתה שכל בניה חכמים גדולים ויושבי על מדין', היא ענתה: כי זה מה שרציתי, אך רבי ברוך מרדכי לא הרפה והוסיף לשאול 'והרי הרבה רצו ולא עלתה בידן, מה שונה את מאחרות שרצו?', והיא ענתה את התשובה: הרבה רוצות שילדיהן יהיו צדיקים וגם מוצלחים, אני רציתי 'רק' את זה, רק שהם יהיו ת"ח גדולים.

אך בחלום שלמה לימדונו רבותינו, יש עוד עומק, וגילוי סוד, כיצד זוכים לחיי קדושה ואושר רוחניים וגשמיים כאחד.

מי שמבקש וכוסף לזכות לחכמת התורה, לעבודת ה' בשלימות, ממילא זוכה גם לכל הנלווה בגשמיות, משום שמי שמבקש באמת לעבוד את ה' כראוי, הרי בוודאי ה' ימלא את מבוקשו, והלא א"א לעבוד את ה' כראוי, וללמוד תורה כראוי, כאשר חסר לאדם אפילו משהו מצרכיו, וכדברי הרמב"ם בהלכות דעות, שאדם שיש לו חולי או מכאוב או טרדה אינו יכול ללמוד ולעבוד את ה' כראוי, ולכן מי

שה' חפץ לזכותו בעבודת ה' שלמה, הוא מספק לו את כל צרכיו, ופותר לו את כל בעיותיו.

נמצא כי כשלמה בשעתו, כל מי שלא מחפש בעולם, עושר, כבוד, ונכסים, אלא רק קרבת ה', ועבודת ה', יזכה גם, וגם! גם קרבת ה', וגם למילוי כל משאלותיו וצרכיו בגשמיות.

החלטתי כי עלי לבקש מרבנו הח"ח ברכה לשידוך

הגאון רבי יעקב משה שורקין זצ"ל ראש ישיבת רבינו חיים ברלין בארה"ב, סיפר עובדה מדהימה המלמדת אותנו את העניין הזה, כי המבקש רק תורה זוכה לתורה וגדולה, בנו הגאון רבי מיכל שורקין בספרו מגד גבעות עולם, מביא את סיפורו הייחודי והמפעים. וכה סיפר:

בחור הייתי בישיבת ראדין, שקדתי על התורה בהתמדה גדולה, ודבקתי במרן בעל הח"ח בכל נימי נפשי, ימים אלו היו בעבורי ימי התעלות רוחנית, ללא שיעור, אך עם זאת, בחור יתום, ובודד הייתי, והנה ארכו לי הימים, והלכתי והתבגרתי, עוד שנה חולפת ועוד שנה, ואני יענקל' היתום לא מוצא שידוך.

בירכנו את הח"ח בחתימה טובה, ויצאנו יצאתי מביתו, שבור ממש. הנה אפסה תקוותי האחרונה, אפילו הגאון הקדוש, שיוזע ברוח קודשו כל דבר, מיואש ממני לגמרי, ואיננו מברך אותי.

וכך שירכתי את רגלי לכיוון בנין הישיבה, כשדמעות בעיני. בהגיעי אל הכניסה לבית המדרש, פסעתי הלך ושוב, ומעיני זלגו להם טיף אחר טיף, דמעות גדולות, מלוחות. ולפתע אני חש ביד גדולה שמונחת על כתפי, היה זה מרן הגאון הקדוש רבי אלחנן וסרמן זצוק"ל הי"ד, רבי אלחנן היה נוהג מידי שנה לעזוב את ביתו ולשהות בראדן מר"ח אלול ועד אחרי שמחת תורה. כדי לעלות ולהתעלות בימים הנוראים במוציאת רבו הח"ח זיע"א.

רבי אלחנן הניח ידו על כתפי, וברכות שאל: יענקל, מדוע הינך בוכה כל כך??

סיפרתי לו גופא דעובדא, וסיימתי בבכי גדול, וכי איך לא אבכה כאשר אפילו רבינו הקדוש לא מברך אותי ומאחל לי שידוך.

אך כנגדי זרחו פניו של ר' אלחנן, איך אתה בוכה יענקל', והלא אתה כעת האדם המאושר ביותר עלי אדמות, קיבלת מהחפץ חיים את הברכה הכי גדולה שיכולה להיות, קיבלת שידוך, קיבלת פרנסה טובה, וקיבלת הסרת כל דאגה.

הלא הח"ח בירך אותך שתוכל להיות מונח בלימוד כל ימי חיך, והלא בלעדי שידוך, משרה תורנית ראויה, פרנסה, וכדומה, לא תוכל להיות מונח בלימוד כלל, וא"כ בברכתו כלל הח"ח את הכל בכל מכל כל, ועוד כהנה וכהנה. ומה לך כי תבכה, כאשר הח"ח העניק לך את כל משאלות ליבך..

ההבנה האירה את עיני, ושינתה את מצב רוחי כמובן, ומאותו הרגע הבנתי כי ישועתי טמונה בכמיהתי הגדולה להיות אך ורק מונח בלימוד.

עברה שנה, הח"ח נפטר, ולאחר מכן יצאתי את אירופה שהחלה לבעור אט אט, ועליתי לארץ ישראל.

הגעתי אל הכותל המערבי, ניגשתי אל מול אבני הכותל הקדושות, ומתוך ההתרגשות הגדולה בדמעות של רגש ותחנונים, ביקשתי מרבן כל העולמים, בקשה אחת ויחידה: ריבונו של עולם תעזור לי - שלעולם אוכל להיות מונח בלימוד. וכל זה כאמור סיפר בנו הגאון רבי מיכל שורקין..

(לתגובות והארות 08974974aa@gmail.com)

העניין הטריד אותי עד למאוד, כבר הייתי משורת המזרח של העלטרס' בישיבה, ולדאגתי וכאבי לא היה סוף, יומם ולילה הייתי שרוי בדאגה, למדתי מתוך דאגה, והתפללתי מאב, וישועת ה' לא נראתה באופק.

החלטתי כי עלי לבקש מרבנו הח"ח ברכה לשידוך, אך מאוד התביישתי, ביתו של מרן רשכבה"ג היה מלא תדיר באורחים רבי מעלה, מי לא עלה אל לשכת הגזית, קדוש ה', ולפיכך בקשת ברכה היתה כרוכה בבזיון נוסף, כאשר כל הקהל יהיה נוכח בבקשת העלטרע..

לאחר מחשבה התנוצץ במוחי רעיון, אלך לבקש ברכה בשעת סעודה המפסקת בערב יום הכיפורים, אז וודאי תהיה הנוכחות בביתו של הח"ח דלה.

וכך עשיתי, הגיע ערב יום הכיפורים, האחרון בחייו של הכהן הגדול, כנסתי לביתו, הח"ח ישב על יד השולחן, והאזין לאחד מבוגרי הישיבה הנכבדים שבא לשהות ביום הכיפורים בישיבה.

לאחר שהלה סיים, ובראותי כי אכן צדקתי ואיש מלבדנו אינו בחדר, ביקשתי מאותו נכבד שיבקש ממרן ברכה בעבורי, האיש שהיה נואם מצוין ובעל כוח דיבור נפלא, ניגש שוב אל הח"ח, ואמר לו ברגש: רבינו, נמצא כאן יענקל' המתמיד של הישיבה, רבינו הלא יודע כי בודד הוא, יתום בודד, והוא כבר מתבגר והולך, אנא רבינו, ברח נא אותי כי יזכה כבר לבנות את ביתו, כראוי למתמיד ובעל שיעור קומה כמו יענקל'.

הח"ח תפס את ידי ליטפה בחום ובאהבה,

אינני יכול לתאר לכם כמה חום ועידוד

שאבתי מלטיפותיו האבהיות

בתגובה הח"ח תפס את ידי ליטפה בחום ובאהבה, אינני יכול לתאר לכם כמה חום ועידוד שאבתי מלטיפותיו האבהיות, וכך בעודו מחמם את ידי, בירך אותי הכהן הגדול: יענקל' ריבונו של עולם יעזור לך, כי לעולם תוכל להיות מונח בלימוד.

שינוי תמהנה על הברכה, והלא ביקשנו ברכה לשידוך, ועל כן ההוא שב וביקש מהח"ח, רבינו, אכן יענקל' המתמיד מעוניין להישאר מונח בלימוד כל ימיו, אבל הוא צריך שידוך, רבינו יברכו בבקשה כי יזכה לבנות בית, אך הח"ח שוב בירך בחום: ריבונו של עולם יעזור לך, כי לעולם תוכל להיות מונח בלימוד. בשומענו כך, קדנו קידה,

שמיענו ותחי נפשכם

טַרפּוֹ לִינוּ לְעִמּוֹ, יִזְמִי, שִׁיעוּרִים מֵרַת יָמֵינוּ, יִשִּׁיעוּרִים שֶׁבְּחֵרְנוּ עִבּוּרֵנוּ, בְּיָדֵינוּ שִׁיעוּרִים שֶׁל 'רְשׁוֹ' 077-2222-666

בערוב ימיו סבל מכאבי ראש חזקים מאוד, אמרו שהוורידים במוחו התכווצו מחמת המאמץ הרב שהתאמץ לאורך השנים, וזה גרם לו לכאבים גדולים עד כדי כך שלא היה יכול לדבר עם אף אחד והיה מתבודד בייסוריו.

לא פעם באו אנשים מחוץ לארץ ואמרו שהם שמעו על הגאון הירושלמי רבי שלמה אטיק, ורוצים לשוחח איתו, אבל סבא לא יכול היה לקבל אותם מחמת ייסוריו הגדולים.

והנה פעם אחת הגיע יהודי בשם רבי אהרן דוד מנדלוביץ, ואמר שהוא בא לבקר את רבי שלמה אטיק, אמרו לו שהוא לא יכול לקבל אותו כי ייסוריו גדולים מאוד, אבל הוא התחנן שייתנו לו להיכנס רק לכמה דקות. לבסוף נכנעו לתחנונים שלו ונתנו לו, והנה ראו דבר נדיר, הוא שוחח עם רבי שלמה במשך יותר מעשרים דקות, דבר שלא נראה כבר זמן רב.

כשיצא החוצה שאלו אותו, כיצד אירע הנס. האם אתה קוסם? הרי כבר זמן ממושך שאף אחד אינו מצליח לשוחח עמו בכלל! השיב רבי אהרן דוד בפשטות, אני שמעתי שרבי שלמה אוהב ללמוד, אז לא שאלתי אותו מה שלומו ואיך הוא מרגיש, אלא מיד התחלתי לדבר איתו בלימוד, ומחמת אהבתו הגדולה לתורה, הוא שכח מכל הייסורים שלו ופשוט נכנס איתי בשיחה ממושכת בפלפולי אורייטא!

לסיום אספר שכשאחי הגאון הרב ישראל מאיר שליט"א, עשה ברית לבנו בני ברק, הלך להזמין את הסטיפלער לשמש כסנדק, ואמרו לסטיפלער שבברית הזאת הוא יפגוש את אבי מורי רבי אהרן יוסף אטיק, ואת אחיו רבי מנדל אטיק ורבי אברהם אטיק. הסטיפלער הכיר את שלושת האחים וכיבד אותם מאוד. אבל כשהוא הגיע לאולם של הברית ראה את סבי שם, אורו פניו והוא שאל את מקורביו: למה לא אמרתם לי שרבי שלמה אטיק נמצא כאן? מיד ניגש אליו בהתרגשות והם שקעו בסוגיא בתוך שניות אחדות...

בפניו, רצה להחזיר לו את הכלים. השיב לו היהודי שאינו רוצה לקחת את הכלים בחזרה, הוא הרי רצה ליהנות תלמיד חכם מנכסיו ואין לו שום כוונה לקחת אותם בחזרה: "לפחות יהיו לך כלים בשפעי", אמר לסבא, ואכן כך היה, במשך שנים רבות היו המון כלים בביתו, ולא חסרו לו כלים בכלל...

אחרי תקופה הגיע יהודי עשיר מחוץ לארץ, ואמר שהוא משתוקק לתמוך בנכדים של הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימינוב, שיהיה לו לזכות. עם זאת, לרבי מנדלי מרימינוב לא היו נכדים רבים, והיה קשה למצוא אחד כזה. לבסוף נאמר לו שרבי שלמה צבי אטיק הנו נכד של הרבי מרימינוב, שהרי סבתו היה נינה של רבי מנדלי, והוא עצמו היה דור ששישי לצדיק.

ממשמע זאת אותו עשיר הוא הודיע לסבי שמעתה ואילך כל מחסורו עליו, ואכן הוא דאג לו למחיה יומיומית, וכשחיתן את הילדים הוא מימן לו את כל החתונות כדי שיוכל לעסוק בתורה מתוך ישוב הדעת.

כיצד אירע הנס. האם אתה קוסם?

במשך מספר שנים כיהן כראש ישיבת קרלין, וכשהגיע הרה"ק רבי אברהם אלימלך מקרלין זיע"א לביקור, הוא בא וישב בשיעור שלו, ומאד נהנה כי היה זה שיעור מאד עמוק. אבל כשיצא אמר שנראה לו שהשיעור מידי עמוק בשביל הבחורים...

מעניין לציין שסבא נזהר מאוד שלא להעלות את חידושי התורה שלו על הכתב ולא הותיר אחריו שום חידוש כתוב, וכל כך למה? הוא אמר שמאחר וזכה להתברך בזיכרון מאוד חזק, הוא חושש שאם יעלה את הדברים על הכתב, הוא עלול לסמוך יותר מדי על הכתוב ולא יהיה מוטל עליו לזכור, וכך הוא עלול לשכוח. "כל עוד אני לא כותב את הדברים, אני בטוח שאזכור אותם", אמר, "אם אתחיל לכתוב אותם, איני יודע אם זה לא ישפיע לרעה על הזיכרון שלי".

המשך מעמוד 11 | הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א

שנגדעה באיבה. "והנה", משתנק קולו של האב, "במקום החותם מוצא אני- לא פחות ולא יותר את שמו של אבי מורי זצ"ל, ה' יקום דמו, שנספה באותו גטו בשואה!!!"

בראותי כזאת נבהלתי ונחרדתי עד עמקי נשמתו מעוצמת ההשגחה הפרטית שנגלתה עלי באור עצום שכזה, שמשמים כיוונו הכל בצורה פלאית כל כך, שתגיע מנורה זו דווקא אלי! אחר הדברים האלה, הבין האב היטב את הרמז שרומזים לו משמים, לשוב בתשובה ולחזור לחיק אבותיו. הוא עם כל משפחתו נעשו בעלי תשובה גמורים, בשמירת תורה ומצוות, עד שנהפך לתלמיד חכם גדול וצדיק, וראה דורות ישרים בדרך ישראל סבא. מוראדי'ג!

(מתוך הספר 'טיב המעשיות')

לאחר שהצליחו ליצב את נפשו בעזרת תרופות חזקות, הוא נרגע לאט-לאט מסערת רוחו ומבכיו. הגישו לפניו כוס תה חם ומהיבל, ולאחר שהחיה את נפשו מעט החל בסיפורו.

"אגלה לכם את הסוד", פתח האב, "משפחתתי את הפתק שהוחבא, ראיתי שכתב בו האומן היהודי את מצב היהודים שבאותו גטו, ואת הייסורים הרבים העוברים עליהם מדי יום ביומו. הפתק מסתיים בבקשה אשית: הנה בונה אני כאן מנורה זו מתוך סכנה נוראה; אינני יודע אם אוכה בעצמי להדליק בה את נרות חנוכה בשנה זו; כל יום כאן זו שאלת חיים או מוות... אם אוכה להדליק נר ראשון, מי יודע אם אוכה לנר שיני, אבקש אפוא מאד, מכל מי שתגיע לידו המנורה זו, שהשקעתי בה הרבה מסירות נפש, שיואל נא להדליק בה את נרותיה בדחילו ורחימו לעילוי נשמתו, ולעשות ככל שיוכל לזכר נשמתו בלימוד משניות ובאמירת קדיש, עלי ועל כל משפחתי

מבצע המנויים הגדול יוצא לדרך

בסייעתא דשמיא אנו שמחים להודיע לקוראי 'לקראת שבת' כי מעתה ניתן לקבל כל שבוע את גליון 'לקראת שבת' אצלך בתיבת הדואר. אין צורך יותר לחפש ולהתאמץ לקבל את העלון, ובעזרת "המדי שבוע הגליון ישלח לבייתכם

מִמֶּנּוּ 100% מִמֶּנּוּ 100% ע?

תורמים 19 ש"ח לחודש בלבד לארגון 'אחינו' זרוע הקירוב של 'דרשו', ומקבלים מדי שבוע את הגליון הביתה (מחיר מנוי רגיל 29 ש"ח לחודש)

‡ פשר בכל מ ~ ום?

לצערנו, עדיין לא ניתן לעשות מנוי בכל מקום בארץ, בגלל קשיי המשלוח בדואר, אך ניתן לעשות מנוי ב- 10 ערים כדלהלן: ירושלים (בשכונת החרדיים) | בני ברק | אלעד | מודיעין עילית | בית שמש | ביתר עילית | אשדוד (באזורים החרדיים) | חיפה (באזורים החרדיים) | נתניה (קריית צאנז) | פתח תקווה (באזורים החרדיים)

מִמֶּנּוּ 100% מִמֶּנּוּ 100% ע מו, בל?

שימו לב: המבצע מוגבל לכ 1000 מנויים בלבד, וכל הקודם זוכה. (לאחר מכך מחיר מנוי 29 ש"ח לחודש) * ניתן לבטל את המנוי בכל זמן.

‡ יך נרשמים?

בכל עמדות 'נדרים פלוס'.
או במשרדי 'דרשו' 02-5609000

באמתלאות להפטר מהשומרים שלא יעקבו אחריו, וכך בחשאי הבריא את הגבול.

בהגיעם לשוייץ, הראתה לו אתו שהיא הצליחה להחביא בתיקה את ספר התורה הקטן שהיה להם בגרמניה, שנחשב לנדיר ביותר ועלה ממון רב. עד היום מוחזק ספר זה בידי משפחתינו, ובקושי אפשר לקרוא בו מרוב שאותיותיו קטנות. רבי דוד הודה לה מאד והתרגש שעלה בידם להציל את ספר התורה, אך אמר לה: "אפילו את ספר התורה היה עדיף להשאיר, כי זהו ממש פיקוח נפש!"

לאחר זמן מה הם עלו לארץ ישראל, והגיעו ממש בחוסר כל. הם החלו להתאקלם את אט בארץ, אך בין לבין ביתם הקטנה בגרה והגיעה לפרקה. הוצע לרבי דוד חתן מצויין משיבת חברון, ולאחר כמה בירורים החליטו הצדדים שאכן ההצעה מתאימה, אך רבי דוד נזקק להתחייב שהוא יקנה לזוג הצעיר דירה בתל אביב, שעלתה הון עתק. "הרי אין לנו פרוטה", אמרה לו אשתו. "על סמך מה מבטיח אתה דירה בתל אביב?!" השיב לה רבי דוד: "כל חיי הייתי עם ביטחון גמור בקדוש ברוך הוא, ומחניה זו כלום לא השתנה. על סמך הבורא יתברך ועזרתו אני מבטיח, והכסף כבר יגיע!"

ישועת ה' אכן הגיעה בדרך פלאית, תוך שמתקיים ברבי דוד הפסוק "שלח לחמך על פני המים כי רוב המים תמצאנו".

בוניה ניהל רבי דוד גמ"ח גדול שאנשים רבים נעזרו בו. ביום מן הימים, הגיעו שני סוחרים בעלי ממון ללוות כסף מהגמ"ח כדי לסייע בסגירת עסקה גדולה. רבי דוד השיב את פניהם ריקם, באומרו כי קופת הגמ"ח ריקה כרגע ואין באפשרותו להלוות כעת סכום כה גדול.

כצאתם, נכנס אדם נוסף, עני מרוד, וביקש אף הוא הלוואה בסכום דומה. "בשמחה", נענה רבי דוד והחל למנות את הכסף במקום. כשיצא אותו אדם, שאל בנו של רבי דוד: "לסוחרים הללו, שיש להם ממון ועסקים ובסיס להחזיר ממנו את ההלוואה - לא הסכמת להלוות, ולעני הזה כן?"

"אדרבה", אמר רבי דוד. "השנים הללו, אם אני לא אלווה להם הם כבר ימצאו מישהו אחר שילווה להם. יש עוד גמח"ם, וישנה תמיד האפשרות שהם יפנו לבנק. אבל היהודי הזה, שאין לו מהיכן להחזיר, מי לווה לו? לכן נעניתי לבקשתו..."

עברו שנים, ובאותו היום בו היה רבי דוד צריך להפקיד את הכסף עבור הדירה שהבטיח, הוא פוגש את היהודי ההוא ברחוב. שניהם התרגשו עד מאד לראות זה את זה, והתיישבו לספר זה לזה כיצד שרדו את שנות הזעם.

התברר שאותו יהודי, לאחר שעבר את המלחמה, התבסס והצליח להתפרנס לא רע. "מאז שהסתיימה המלחמה", אמר היהודי לרבי דוד, "אני מסתובב ומחפש אותך כדי לפרוע לך את החוב. ידעתי שאין סיכוי רב לך, ואחר זמן מה כבר התייאשתי. והנה עתה בסייעתא דשמיא מצאתי אותך!"

מיד פנה עימו היהודי אל הבנק, ופרע לו את כל סכום ההלוואה; סכום שהיה בו די והותר כדי לשלם את התחייבותו של רבי דוד עבור הדירה!...

(מתוך הספר 'אוצרותיהם אמלא')

'צוף התורה'

מגיד המישרים הגר' אליעזר יוטקובסקי, שליט"א עם שאלות
בראי הפרשה, משולבים בעובדות ומעשים מגדולי הדורות

1 אבל אז פתח אחד הילדים הצעירים את הדלת הפונה מהסלון למרפסת, ובפתע פתאום חדר משב אדיר של רוח פרצים לבית וכיבה את כל הנרות

את האלקים אני ירא (מב יח)

מקרה מצער אירע בבית משפחת כהן. בערב שבת חנוכה הדליק כל בני המשפחה את נרות החנוכה, ומיד לאחר מכן הדליקה עקרת הבית את נרות השבת, אבל אז פתח אחד הילדים הצעירים את הדלת הפונה מהסלון למרפסת, ובפתע פתאום חדר משב אדיר של רוח פרצים לבית וכיבה את כל הנרות. אחד הבנים רץ להביא גפרורים כדי שיוכלו להדליק מחדש את כל הנרות, אבל אז קם אחיו הגדול וזעק בקול גדול "כבתה אין זקוק לה", והלכה היא בידוע שאין צריכים להדליק את הנרות שכבו.

שאלות:

- א. האם נכון יהיה להדליק מחדש את נרות החנוכה, כדי להרבות בפרסום הנס, ובמיוחד שעדיין לא הגיע זמן ההדלקה בשקיעת החמה, ואם כן אולי עדיין לא הגיענו לכלל הדלקה, כדי שנוכל לומר 'כבתה אין זקוק לה'?
- ב. אם נאמר שאין צורך להדליק מחדש את נרות החנוכה, האם דין 'כבתה אין זקוק לה' נאמר גם על נרות השבת או שאותם בכל מקרה יש להדליק מחדש לאחר שכבו?

תשובה: מעיקר הדין 'כבתה אין זקוק לה' ואכן אין צורך להדליק מחדש את הנרות, עם זאת, כתבו הפוסקים שבמידה ואפשר כדאי להדליק מחדש את הנרות, אם כבו בתוך חצי השעה של זמן ההדלקה, כדי שלא להפסיד את פרסום הנס, וכן פסק המשנה ברורה.

במקרה דנן, שהדליקו את הנרות לפני הזמן כדי לקבל תוספת שבת, וכבו קודם שהגיע זמן החיוב, נמצא הדבר במחלוקת גדולה בין הפוסקים שהתחבטו בשאלה זו אם בכזה מקרה גם נאמר 'כבתה אין זקוק לה', ועל כן בכל מקרה כדאי שידליקו את הנרות כדי לצאת ידי כל השיטות.

באשר לנרות השבת, נראה לומר שמעיקר הדין יש צורך להדליק

אותם בשנית, אם יש בבית מי שעדיין לא קיבל עליו שבת, או שהאשה המדלקת בעצמה עשתה תנאי שאינה רוצה לקבל שבת בהדלקת הנרות.

וכל כך למה? משום שכתבו הפוסקים שהטעם הדין של 'כבתה אין זקוק לה' בנר חנוכה הוא מפני שעיקר פרסום הנס הוא בהדלקת הנר, ומה שהנר דלוק לאחר מכן הוא רק 'תוספת פרסום'.

אבל נר שבת מדליקים כדי לקיים מצוות עונג שבת, ואם כבה הנר, ודאי לא הושגה מטרת ההדלקה, ועל כן פשוט הדבר שיש להדליק מחדש את נרות השבת.

זאת, בתנאי שיש בבית מי שעדיין לא קיבל על עצמו שבת, וכמובן כשאין שום חשש של חילול שבת ויש עוד זמן די הצורך לפני שקיעת החמה.

וכמובן צריכים לעורר ולהזהיר בכל ערבי השבתות במשך השנה וביתר שאת בערב שבת חנוכה, להכין את הנרות מוקדם מספיק כדי שלא היה חלילה וחס חשש קל שבקלים שעלול להיגרם חילול שבת רח"ל, אם יעברו את השקיעה והיו עסוקים בהדלקת נרות.

ואספר בענין זה כמה מעשים נפלאים

ואספר בענין זה כמה מעשים נפלאים מגודל החומרה של זהירות מסרך איסור של חילול שבת רח"ל, וכבוד השבת, שהובאו על ידי הגאון רבי שמעון פלמן שליט"א, מחבר ספר 'משיבת נפש' על פרשיות התורה ועל המועדים.

מעשה בגאון רבי מאיר שמחה מדווינסק זיע"א, בעל האור שמח, שפעם צעד בשבת קודש בגן ציבורי בעירו, ולחרדתו הרבה, ראה שם יהודי שחילל שבת ל"ע.

מיני אז נמנע רבי מאיר שמחה מלהיכנס אל הגן הזה, והיה מקיף אותו מסביב, כדי שלא לעבור במקום בו ראה את המקרה החמור הנ"ל.

אמרו לו, רבי מאיר שמחה, הרי זה היה מקרה מאוד חריג. אנשים לא מחללים פה שבת, ומה לך כי תימנע מלהיכנס לגן הציבורי הזה? השיב רבי מאיר שמחה, זה לא עניין של חשש שאראה שוב משהו דומה. אלא אני פשוט לא יכול לעבור במקום שבו ראיתי דבר נורא כל כך. בזמנינו יש כינוי לתופעה הזאת - פוסט טראומה. עד כדי כך היתה קדושת השבת חשובה בעיניו, שהצער הנורא שנגרם לו מלראות מעשה של חילול שבת המשיך ללוות אותו כל ימי חייו.

נס החזון איש על נפשו ורבי שאול יחד אתו

מעשה דומה מופיע ב'מעשה איש' ח"א, שפעם הלך מרן החזון איש עם רבי שאול ברזם ברחובה של עיר בשבת קודש, והנה שמענו קול נהמת מנוע של מכונית מתקרבת, נס החזון איש על נפשו ורבי שאול יחד אתו, והם נכנסו לצדי הדרך, שם היה שיח קוצני שדקר את רבי שאול והכאיב לו. לאחר שעברה המכונית שבו לדרך המלך ורבי שאול אמר לחזון איש שהוא נדקר מהשיח הקוצני. השיב לו מרן החזון איש זצ"ל, זה מחיר ששווה לשלם כדי שלא לראות רחמנא ליצלן חילול שבת קודש.

מסופר על הגאון רבי מרדכי אשמינר, שפעם התבסס בסעודת פורים שחל ביום שישי, עד שהיה שקוע בשינה עמוקה. כשנכנסה השבת, זעק מישהו לתוך אוזנו: "רבי, שבת!". באותו רגע ניעור רבי מרדכי ויינו חלף מעליו כאילו לא שתה אותו מעולם, כמו שאמרו חז"ל, על "יין קשה" שפחד מפיגו, הפחד מקדושת השבת הפיג את יינו מעליו.

כשקרא החפץ חיים את האיגרת, פרץ בבכי מר

פעם קיבל מרנא החפץ חיים מכתב ובו בישרו לו תושבי עיר פלונית על כך שהם התעוררו להרבות בקדושת השבת, והקימו 'חברת שבת' כדי לחזק את חומות השבת בעיר.

כשקרא החפץ חיים את האיגרת, פרץ בבכי מר.

שאלו אותו, ילמדנו רבינו, מה לך בוכה? הרי הקמת 'חברת שבת' זה דבר חיובי, הלוואי שכך יעשו בכל מקום ומקום כדי לחזק ולבצר את חומות השבת...

השיב מרנא החפץ חיים ואמר לסובביו, משל למה הדבר דומה, ליהודי שצועד ברחובה של עיר, והנה הוא נעצר ליד אחד הבתים, מסתכל עליו, נאנח ואומר "מוזדה אני לפניך בורא כל עולמים שכל אברי גופי בריאים ושלמים".

מה אנחנו יכולים להסיק אם נראה אדם מתנהג כך? כנראה שבבית הזה גרים בעלי מזומים הסובלים ממכאובים קשים. לכן כשאדם בריא עובר שם הוא נזכר להודות על מצבו הבריאותי.

כך לגבי האיגרת שקיבלת. כשאני רואה שהם מדווחים בשמחה רבה על כך שהחליטו להקים חברה לחיזוק וביצור חומות השבת, אני מסיק מכך שכנראה נפרצו החומות במקום זה, אחרת לא היו צריכים להקים חברה מיוחדת לשם כך. ועל דא ודאי קא בכינא...

הפחד והחלחלה שעוברים בגופי מהחילול

שבת של חיילים יהודיים גרוע יותר

מהפחד שיש לי מהפצצות של ערבים

וב'מעשה איש' ח"א, מביא מעשה היה עם מרנא החזון איש, שכשהיה גיוס בכפיה של צעירים מבני ברק, גרם הדבר להתרופפות באווירת השבת בעיר, ובאו ואמרו לחזון איש שצריכים לעשות משהו כדי לחזק את העניין. נענה החזון איש ואמר, שטבעו של האדם שהוא אוהב להפנות אצבע מאשימה כלפי זולתו, ולהאשים

אותו. אבל האמת היא, שאם אנחנו נתחזק בעצמנו בשמירת השבת ובכבוד השבת, הדבר ישפיע גם על אחרים ויגרום להם לעשות את שבת לדורותם ברית עולם.

ומעשה היה בפלוגה של חיילים שהתאמנה ביריות בקרבת ביתו של מרן החזון איש בשבת, בימי מלחמה. בא מפקד הפלוגה למרן זצ"ל ואמר לו שאין סיבה להיבהל מקולות הירי והפיצוצים, מאחר ומדובר באימונים בלבד. השיב לו החזון איש, הפחד והחלחלה שעוברים בגופי מהחילול שבת של חיילים יהודיים גרוע יותר מהפחד שיש לי מהפצצות של ערבים, כשאמרת לי שזה ירי של יהודים, לא הרגעת אותי, אלא להיפך...

אי אפשר להבין אלא רק בליל שבת

עוד מספר הגר"מ פלמן, שכשאביו הגאון הצדיק רבי בן ציון פלמן נכנס פעם למרן החזון איש בליל שבת ודן עמו בסוגיא של 'חזרה שליחות אצל בעל', על כל היקפיה לפי השיטות השונות ואף השמיע סברא נפלאה בביאור הדברים, נענה מרן החזון איש ואמר שכזאת סברא עמוקה אי אפשר להבין את העומק והגישימאק שיש בה, אלא רק בליל שבת, שזה זמן כל כך מיוחד שבו יש תוספת נשמה ואפשר להגיע לדרגות גבוהות יותר בלימוד התורה.

הוא מבקש שיתנו לו רשות להשקות את כל

העציצים ולנגב אותם מהאבק בערב שבת

ומסופר על הגאון רבי שמעון שקאפ זיע"א שהגיע לגרודנא והתאכסן משך תקופה בבית הגאון רבי משה שמעון סובול זצ"ל. לפני שבת ביקש רבי שמעון לעשות דבר מה לכבוד שבת, כדי לקחת חלק בהכנות לכבוד שבת המלכה.

שאלה אותו בעלת הבית מה ירצה הרב האורח לעשות לכבוד שבת, ורבי שמעון השיב שמאחר ושם לבו שיש בבית עציצים רבים עם ציצים ופרחים, הוא מבקש שיתנו לו רשות להשקות את כל העציצים ולנגב אותם מהאבק בערב שבת. כך אכן היה משך כל התקופה בה שהה רבי שמעון בגרודנא, הוא היה אחראי על השקיית העציצים וניקיונם בערב שבת, עם כל הגאונות העצומה שלו בתורה, הוא לא ראה בזה פחיתות כבוד אלא מעלה ותוספת כבוד לטרוח בגופו לכבוד שבת קודש.

ומעשה בגאון רבי ברוך בער ליבוביץ זצ"ל, שהגיע לביקור בארה"ב ומצב שמירת השבת היה שם רופף מאוד, כי היה מאוד קשה להחזיק עסקים שאינם עובדים בשבת, והיה קשה עוד יותר לעבוד אצל גוים מבלי שחייבו את הפועל לעבוד בשבת.

והנה, בלכתו ברחוב, הבחין רבי ברוך בער בחנות שבעליה היהודיים נמנעו מלפתוח אותה בשבת קודש, ואף שכל החנויות מסביב פעלו כרגיל, חנות זו הייתה סגורה על מנעול ובריח.

ניגש רבי ברוך בער אל פתח החנות, רכן אל המנעול ונישק אותו בחום: "המנעול הזה מכריז שה' הוא האלוקים, ושנחנו ישראל - עבדיו הנאמנים", אמר ברגש.

מבצע 00% מנויים וליוני 00% לרך

בסייעתא דשמיא אנו שמחים להודיע לקוראי 'לקראת שבת' כי מעתה ניתן לקבל כל שבוע את גליון 'לקראת שבת' אצלך בתיבת הדואר. אין צורך יותר לחפש ולהתאמץ לקבל את העלון, ובעז"ה מדי שבוע גליון ישלח לביתכם

מרהר המבצע?

תורמים 19 ש"ח לחודש בלבד לארגון 'אחינו' זרוע הקירוב של 'דרשו', ומקבלים מדי שבוע את הגליון הביתה (מחיר מנוי רגיל 29 ש"ח לחודש)

אפשר בכל מקום?

לצערינו, עדיין לא ניתן לעשות מנוי בכל מקום בארץ, בגלל קשיי המשלוח בדואר, אך ניתן לעשות מנוי ב- 10 ערים כדלהלן: ירושלים (בשכונות החרדיות) | בני ברק | אלעד מודיעין עילית | בית שמש | ביתר עילית | אשדוד (באזורים החרדיים) | חיפה (באזורים החרדיים) | נתניה (קרית צאנו) | פתח תקווה (באזורים החרדיים)

המבצע מוגבל?

שימו לב: המבצע מוגבל לכ 1000 מנויים בלבד, וכל הקודם זוכה. (לאחר מכן מחיר מנוי 29 ש"ח לחודש) * ניתן לבטל את המנוי בכל זמן.

איך נרשמי?

בכל עמדות 'נדרים פלוס'. או במשרדי 'דרשו' 02-5609000

סיכום שבועי ב'דף יומי בהלכה

- ◆ אכלת עוגה בחתונה ונסעת הביתה - האם תצטרך לשוב לאולם ולברך?
- ◆ באילו ימים כדאי במיוחד לברך ברכת המזון בקול רם?
- ◆ אשה המסופקת אם בירכה ברכת המזון - האם חייבת לברך?

ברכת המזון במקום האכילה

- האוכל פת, צריך לברך ברכת המזון במקום שבו אכל, בטרם יצא ממקומו. ואין לצאת אף מחדר לחדר באותו הבית, ואף אם היתה דעתו לכך בשעת ברכת 'המוציא'.
- מי שאכל פת או מיני מזונות, ויצא ממקומו לפני ברכת המזון - ישוב למקומו ויברך, אף אם כבר התרחק מאוד מהמקום שבו אכל.

זמן ברכה אחרונה

- לכתחילה צריך לברך ברכה אחרונה מיד לאחר האכילה; ובברכת המזון, כשחיובה מדאורייתא - חובה להסמיכה לאכילה גם משום החובה הכללית שבכל מצוות עשה לקיימן מיד בהגיע זמנו.
- מי שלא בירך ברכה אחרונה על אכילתו וכבר נעשה רעב בשנית, אינו רשאי לברך עוד. ואם הוא רעב מחמת שלא אכל די צורכו - רשאי לברך ברכה אחרונה עד לתום 72 דקות מסיים האכילה.

מהלכות ברכת המזון

- האוכל פת, צריך לברך ברכת 'המוציא' אפילו על 'משהו', משום שאסור לאכול ללא ברכה ראשונה; אולם, ברכת המזון אין לברך אלא על אכילת כזית בתוך 'כדי אכילת פרס'.
- מי שאכל פת 'כדי שביעה', ומסופק אם בירך ברכת המזון - צריך לברך מספיק. ואם לא אכל כדי שביעה - רצוי שיאכל 'כזית' פת, ויברך ברכת המזון.

האמירה והכונה בברכת המזון

- ראוי לברך ברכת המזון מתוך סידור תפילה או 'פּרָפוּן', ולא בעל פה. וכשמברך 'על כוס יין', יביט בכוס, ובכך לא יסיח דעתו מהברכה.

• טוב לברך בקול רם, כי הקול מעורר את הכונה; ובפרט בשבת, בראש חודש ובמועדים - שעל ידי זה לא ישכח להזכיר 'מעין המאורע'.

• מעיקר הדין, מותר לברך ברכת המזון בכל שפה שהיא, ובתנאי שהיא מדוברת בפי רבים מאנשי המקום, ומובנת היטב למתפלל עצמו. ומצוה מן המובחר לברך בלשון הקודש.

• השותה יין בסעודת פת, יקפיד לברך ברכת המזון טרם שיהיה שְׁתַּי במידה כזו שאינו ראוי לדבר בפני המלך. ובדיעבד, רשאי לברך. ואם הוא שיכור פְּלוּט, אין ברכתו ברכה.

• אסור מן התורה לברך ברכת המזון וכל ברכה שהיא, כאשר יש צואה בטווח של ארבע אמות מכל עבריו של המברך, או לנגד עיניו בטווח ראייתו. ואם לאחר שבירך גילה צואה בטווח של ארבע אמות ממקום עמידתו: במקום שהיה אמור להעלות בדעתו שיתכן כי יש בו צואה - צריך לשוב ולברך, כיון שפשע בכך שלא בדק; ובמקום שלא היה אמור להעלות בדעתו כי יש בו צואה - אינו צריך לשוב ולברך.

קטן ואשה בברכת המזון

• קטן חייב בברכת המזון מדרבנן, כדי לחנכו במצוה זו, ואף אם אכל רק כזית. וקטן שאכל 'כדי שביעה' ומסופק אם בירך, יש לחנכו לשוב ולברך, כדרך שגדול מברך במקרה של ספק כזה.

• ילד עד לגיל שמונה - עד שידע לברך את כל הברכות כתיקונן - ניתן לחנכו בנוסח מקוצר לכל ברכה, הכולל פתיחה בשם ובמלכות, תוכנה העיקרי של הברכה, וחתימה.

• נשים חייבות בברכת המזון, אך ספק אם הן חייבות מדאורייתא כאנשים, או רק מדרבנן. ואשה שאכלה כדי שביעה ומסופקת אם בירכה - נחלקו הפוסקים אם חייבת לברך.

ישועה גדולה ביאת הנחמה

מִרְן הַגֵּר "שׁ גְּלַאי שְׁלִיט" א
נוסע ביום המסוגל לישועה "זאת חנוכה"
במירון, לפעול ישועות עבור תורמי קופ
במירון יחתום מִרְן שְׁלִיט" א על "שׁ
עבור תורמי קופת העיר - לישועה

לילה גדולה

לציון הרשב"י
ת העיר
טר הישועות"
גדולה וקרובה!

אל תפספסו את ההזדמנות הנדירה של פעם בשנה

לקבל ישועה גדולה וקרובה!!!

1800-39-47-47

חֲמֵדַת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ

בשבת לא הוציא מפיו דברי חול. הוא החל בהנהגה זו בערך בגיל שלושים, היה זה כשאחת מבנותיו חלתה, רבינו קיבל אז על עצמו כמה הנהגות לרפואתה, וכאשר שאלוהו בעניני חול ענה בלשון הפסוק: "מזמור שיר ליום השבת"...

7 ניצוצי אור מהנהגותיו בשבת קודש של ראש ישיבת 'תורה אור' הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל

ועוד). הוא הקפיד על הנהגה זו ולא דיבר דברי חול, וכאשר שאלוהו בעניני חול ענה בלשון הפסוק: "מזמור שיר ליום השבת"... כאשר נצרך לומר דבר מה היה אומרו בלשון פסוק. בשבת אחת ליווהו אברך לקידוש שערך אחד האברכים לרגל הולדת בתו, רבינו לא מצא את הבית ורמז לבן לווייתו שישאל מישהו את הכתובת באמרו: "שאל אביך ויגדך זקנך ויאמרו לך".

6. להשמיע דברים ביקרא דאורייתא של החתן.

יצויין שלעתיים נדירות כאשר סבור היה שיש לדבר, שינה מהנהגתו. כך סיפר הג"ר יצחק אייזיק טנדלר מראשי ישיבת רבינו יעקב יוסף, שפעם היתה שמחה בבית הכנסת ורבינו השתתף בה. בקידושא רבה כיבד כמה רבנים לדבר ואילו את רבינו לא כיבד, בידועו שנוהר שלא לדבר רק דברי תורה. אולם רבינו ביקש לדבר. הוא היה סבור שנחזק היה להשמיע דברים ביקרא דאורייתא של החתן.

7. אך אחותי אלמנה שנים רבות, וכנראה ראה שהיא זקוקה לכך רבינו היה מדייק להגיע הביתה שלא להדאיג את הרבנית. פעם הבחינה הרבנית שהוא מאחר ויצאה לחדר המדרגות להמתין לו, וראתה שמשוחח עם אחותה הרבנית אסתר שטרן, עמד ושוחח איתה בניחות על דא ועל הא. היו אז בבית שני אברכים שחיכו לו, והיא הסבירה להם: רבינו מעולם לא משוחח בשבת דברי חול, גם איתי לא. אך אחותי אלמנה שנים רבות, וכנראה ראה שהיא זקוקה לכך, ואם כן זה לא דברי חול, זו מצוה של "ולב אלמנה ארנין". יצויין עוד, למרות שרבינו לא דיבר בשבת גם לא עם הרבנית, בהסכמתה ואצילות מידותיה, היה מאזין למה שסיפרה ברוב קשב. בדרך כלל היתה אוכלת בביתם אחות הרבנית מרת רוחמה שיין ע"ה מאז שנתאלמנה, רבינו היה מקשיב בסבלנות נפלאה למה שסיפרו ורצו שישמעו, ורק כאשר סימנו לספר חזר לספר שהחזיק ביד.

(מתוך הספר 'מגדלתו ומרוממתו')

1. "הא, ערב שבת, ערב שבת" בתפילת שחרית של יום ששי, כשהיו מגיעים לשיר של יום. היה מרן הרח"ם שיינברג זצ"ל מזכיר בחיבה מיוחדת ואומר: "היום יום ששי בשבת", בהתפעלות: "הא, ערב שבת, ערב שבת".

2. כשהיו לו ילדים בבית היה מגיע מוקדם למרות שקידתו העצומה, כשהיו לו ילדים בבית היה מגיע מוקדם ועוזר בהכנת המעשיות לשבת. בנותיו מספרות שבמשך ההכנות היה חוזר ואומר בפיו "לכבוד שבת קודש". כילדות קטנות הכניסה בהם הכרזה זו את חיות ההכנה לשבת קדש, שגם הן בהכנותיהן הרגישו את קדושת השבת.

3. ובירך את כולם בסבלנות לאחר התפילה היה מברך את כל הבאים להתברך בברכת הבנים, יברכך ד' וגו'. רבים היו עולים לביתו לקבל את ברכתו וקיבל את כולם בשמחה וסבלנות למרות שזה ארך זמן רב. בפרט בשנים האחרונות החלו מאות רבות מגיעים מדי ליל שבת, ובירך את כולם בסבלנות, עד החודשים האחרונים בהם נחלש מאוד ובירך את כולם בבת אחת.

4. איזה תענוג יש למעלה מזה לילות שבת התייחדו בלימוד של שעות ארוכות רצופות. פעם הביע את התענוג הגדול של לילות שבת הארוכים של החורף באזני רבי יהודה טרופר. שאלו רבי יהודה למה כוונתו, וענה כי בליל שבת חורפית הוא לומד כשמונה דפי גמרא ברציפות ובלי שום הפרעה, איזה תענוג יש למעלה מזה.

5. בשבת עצמו לא הוציא מפיו דברי חול. הוא החל בהנהגה זו בערך בגיל שלושים. היה זה כשאחת מבנותיו חלתה, רבינו קיבל אז על עצמו כמה הנהגות לרפואתה, ביניהם תענית דיבור בשבת (ובנוסף, שלא ליטול ידיים רק בסעודת מצוה

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה